

KOMISIJA ZA PRIPRAVO STATUTA
OBČINE NOVO MESTO

TEZE

za razpravo o novem statutu občine Novo mesto

Marca 1973

I. OPREDELITEV OBČINE

Teza 1

Občina Novo mesto je samoupravna in temeljna družbenopolitična skupnost, v kateri delovni ljudje in občani v temelj-

nih organizacijah združenega dela, krajevnih in interesnih skupnostih, družbenopolitičnih organizacijah in drugih oblikah samoupravnega združevanja, neposredno s samoupravnim sporazumevanjem, po svojih delegatih v občinski skupščini in

drugih organih družbenega upravljanja, ter z družbenim dogovarjanjem ustvarjajo in zagotavljajo pogoje za svoje življenje in delo, usmerjajo družbeni razvoj, usklajujejo in uresničujejo svoje interese ter vzajemno in solidarno zadovoljujejo skupne

potrebe, izvršujejo politično oblast in upravljajo druge družbene zadeve.

Teza 2

Kot temeljna družbenopolitična skupnost občanov zagotavlja občina pogoje za uresničevanje svoboščin in pravic občanov, ureja odnose, ki imajo neposreden pomen za občane v občini, določa splošne pogoje za delo komunalnih in drugih organizacij, varuje zakonitost in varnost ljudi in premoženja, organizira družbene dejavnosti, ki so skupnega pomena, zagotavlja javni red in mir, opravlja družbeno nadzorstvo in druge funkcije družbene skupnosti, razen tistih, ki so z ustavo določene kot pravice in dolžnosti širših družbenopolitičnih skupnosti.

Občina s svojim programom in v skladu s programi širših družbenopolitičnih skupnosti ureja in usklajuje razvoj proizvodnih in družbenih dejavnosti ter zaposlovanja, zagotavlja in razporeja sredstva občine za zadovoljevanje materialnih, socialnih, kulturnih in drugih potreb občanov, usklajuje osebni in skupni interes s splošnim družbenim interesom, izvaja v miru obrambne priprave vseh družbenih dejavnikov iz svoje pristojnosti, v vojni pa vodi splošni ljudski odpor.

Teza 3

V občini kot samoupravni skupnosti delovni ljudje v temeljnih organizacijah združenega dela ter v povezavi z občani v krajevni skupnosti in drugih oblikah samoupravnega združevanja skupno ustvarjajo in razpolagajo z ustvarjenim dohodkom ter na tej podlagi razvijajo materialne in druge pogoje za svoje delo in življenje, osebni in družbeni razvoj, zagotavljajo in združujejo sredstva za zadovoljevanje svojih skupnih potreb in določenih splošnih družbenih potreb.

Teza 4

Delovni ljudje in občani uresničujejo v občini svoje pravice in dolžnosti neposredno na zborih delovnih ljudi v temeljnih organizacijah združenega dela, na zborih občanov krajevnih skupnosti, z referendumom in drugimi oblikami neposrednega odločanja, s samoupravnim sporazumevanjem in družbenim dogovarjanjem ter po svojih delegatih v občinski skupščini in v drugih organih družbenega upravljanja.

Teza 5

Občina Novo mesto je pravna oseba. Sedež občine je v Novem mestu.

Občina Novo mesto ima svoj pečat. Pečat je okrogle oblike in obsega grb in ime SRS in občine.

Teza 6

Občinski praznik je 29. oktober. To je obletnica ustanovitve Novomeške partizanske čete v letu 1941.

Teza 7

Občan občine Novo mesto je vsak državljan v SFRJ, ki ima stalno prebivališče v občini Novo mesto in ima vse pravice ter dolžnosti, ki jih določajo ustava, zakoni in ta statut.

Teza 8

Za uresničevanje svojih nalog sodeluje

občina Novo mesto z drugimi občinami in lahko v ta namen z njimi ustanavlja skupne službe, združuje sredstva, izmenjuje izkušnje, organizira skupne akcije in druge oblike medsebojne pomoči in sodelovanja.

Teza 9

Občinska skupščina lahko podeljuje naslove častnega občana in plakete Novega mesta ter druga priznanja in nagrade posameznikom kakor tudi delovnim in drugim organizacijam in sicer za uspehe pri prizadevanjih za gospodarski, kulturni in politični razvoj ter družbeni napredek občine.

Sklep o podelitvi naslova častnega občana kakor tudi plakete Novega mesta sprejme občinska skupščina na svoji seji.

Na podlagi sklepa skupščine se izda posebna listina.

II. POLITIČNE ORGANIZACIJE V OBČINI

Teza 10

Občani in delovni ljudje v občini se svobodno politično združujejo in organizirajo v družbenopolitične organizacije zato, da izražajo in zastopajo svoje poglede in stališča o politiki in razvoju občine ter širših družbenopolitičnih skupnosti.

Teza 11

Občani in delovni ljudje v občini se združujejo v Socialistični zvezi delovnih ljudi, Zvezi komunistov, Zvezi sindikatov, Zvezi združenj borcev, Zvezi mladine in Zvezi rezervnih vojaških starešin ter drugih družbenih in društvenih organizacijah.

Teza 12

Družbeno politične organizacije imajo kot del in aktivni tvorec političnega sistema v občini posebno vlogo pri podružabljanju funkcij oblasti, političnem odločanju in razvoju samoupravnih odnosov, uresničevanju svoboščin, pravic in dolžnosti delovnih ljudi ter občanov, preprečevanju in odstranjevanju pojavov, ki ovirajo družbeni razvoj in škodijo razvoju samoupravnih odnosov, pri uresničevanju samoupravnih sporazumov in družbenih dogovorov, družbeni kontroli nad delom občinske skupščine in njihovih organov ter uresničevanju načel javnosti in odgovornosti njihovega dela.

Teza 13

Socialistična zveza delovnih ljudi, organizirana v občinski konferenci in krajevnih organizacijah, je najširša demokratična zveza vseh socialistično usmerjenih občanov.

V njej delovni ljudje, občani in organizirane socialistične sile sklepajo družbene in politične dogovore, oblikujejo skupna stališča in vsklajujejo družbenopolitične akcije v graditvi samoupravne socialistične družbe.

Zelo pomembna je tudi programska in kadrovska vloga SZDL.

Teza 14

V ta namen člani Socialistične zveze sprožajo in obravnavajo vprašanja vseh področij družbenega življenja, neposre-

dno izražajo svoja mnenja in stališča, sprejemajo politične sklepe in programe svojih akcij za usmerjanje in urejanje družbenega razvoja. Borijo se za odstranjevanje spornih in škodljivih pojavov tako, da krepijo medsebojno odgovornost vseh družbenih tvorcev.

Zavzemajo se za funkcioniranje in krepitev delegatskega sistema, demokratičnost volilnega postopka in kadrovske politike, za kar najbolj neposredno sodelovanje delovnih ljudi pri upravljanju družbenih zadev.

Teza 15

Zveza komunistov, organizirana v občinski konferenci, osnovnih organizacijah in aktivih, uresničuje svojo avantgardno vlogo in neposredne naloge z javnim delovanjem, z močjo svojega idejnopolitičnega vpliva, z bojem za akcijsko enotnost vseh socialističnih sil in z angažiranjem svojih članov pri izpolnjevanju svojih programskih ciljev in nalog v vseh samoupravnih in interesnih skupnostih v občini, v delu skupščine in drugih samoupravnih organov ter drugih družbenopolitičnih in družbenih organizacijah.

Teza 16

Delavci in delovni ljudje, organizirani v zvezi sindikatov občine, pomagajo usklajevati svoje posamične in posebne interese v enotne interese delavcev v občini, pomagajo uresničevati pravice delavcev, da upravljajo in razpolagajo z rezultati svojega dela in spodbujajo razvoj samoupravnih odnosov v občini.

Teza 17

Zveza združenj borcev NOV je prostovoljna družbenopolitična organizacija udeležencev NOV-borcev in vojaških vojni invalidov.

V duhu programa ZK in SZDL se zveza združenj borcev NOV bori za ohranitev in razvijanje pridobitev socialistične revolucije, socialističnih družbenih odnosov in samoupravljanja za krepitev nacionalne enakopravnosti, bratstva in enotnosti, za dvig socialistične zavesti, za humane odnose in solidarnost delovnih ljudi in občanov, za samostojen in svoboden razvoj družbe ter za obrambo naše svobode, nedotakljivosti in suverenosti.

Teza 18

Zveza mladine v občini na prostovoljni podlagi združuje mladino in jo usmerja ter aktivno vključuje v družbenopolitično življenje v občini, v samoupravni socialistični razvoj občine in širših skupnosti.

Mladi ljudje v zvezi mladine razvijajo svojo dejavnost na osnovi socialističnih družbenih interesov in svojih lastnih. V demokratični izmenjavi mnenj vsklajujejo in oblikujejo skupna stališča ter na načelih samoupravljanja iščejo rešitve, ki so v interesu razvoja mladih in družbe. Z neposredno aktivnostjo v družbenem življenju in v zvezi mladine mladi ljudje oblikujejo in razvijajo socialistično zavest ter samostojno, neposredno in z vso odgovornostjo sodelujejo v razvijanju samoupravnih družbenih odnosov.

Teza 19

Zveza rezervnih vojaških starešin ima

pomembno vlogo pri krepitvi splošnega ljudskega odpora v občini.

Teza 20

Rdeči križ je družbena organizacija, ki vspodbuja humane medčloveške odnose, pomaga občanom v nesreči, skrbi skupaj z družbo za stare in onemogle in opravlja druge humanitarne naloge.

Teza 21

Ostale družbene in društvene organizacije ter društva združujejo občane in delujejo v skladu z družbenimi potrebami, po svojih statutih in na osnovi programa SZDL.

III. NEPOSREDNO SAMOUPRAVLJANJE V OBČINI

Teza 22

Samoupravljanje delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela ter delovnih ljudi in občanov v krajevnih skupnostih, samoupravnih interesnih in drugih delovnih skupnostih so temelji enotnega sistema samoupravljanja in oblasti delavskega razreda in vseh delovnih ljudi.

Teza 23

Delovni ljudje in občani uresničujejo v občini samoupravne pravice in dolžnosti na zborih delovnih ljudi v temeljnih organizacijah združenega dela, zborih občanov v krajevnih skupnostih, z referendumom, s samoupravnim sporazumevanjem in v drugih oblikah neposrednega odločanja, z družbenim dogovarjanjem, prek delegatov in delegacij v občinski skupščini in v drugih organih družbenega upravljanja ter s svojo vsestransko socialistično dejavnostjo.

1. Temeljne organizacije združenega dela

Teza 24

Temeljna organizacija združenega dela je temeljna oblika združenega dela in temeljna samoupravna celica, v kateri delavci na podlagi svojega dela neposredno in enakopravno urejajo medsebojna razmerja pri delu, upravljajo zadeve in sredstva družbene reprodukcije, odločajo o dohodku in drugih vprašanih svojega družbenoekonomskega položaja. Pri tem določajo, katere svoje osebne in skupne potrebe zadovoljujejo v tej organizaciji, v delovni organizaciji ter v drugih oblikah združenega dela, v samoupravnih interesnih skupnostih, v krajevnih skupnostih, v društvih ter v drugih oblikah samoupravnega in interesnega povezovanja v občini in v raznih oblikah medobčinskega sodelovanja ter v širših družbenopolitičnih skupnostih ter združujejo svoje delo in sredstva za zadovoljevanje svojih skupnih potreb.

Teza 25

O načinu zadovoljevanja svojih skupnih potreb v teh skupnostih odločajo delavci v temeljni organizaciji združenega dela neposredno, s samoupravnimi sporazumi in pogodbami, z družbenimi dogovori in po svojih delegatih.

Teza 26

Delovni ljudje v delovni organizaciji

organizirajo temeljno organizacijo združenega dela, če za to obstajajo z zakonom določeni pogoji. Z odločitvijo o ustanovitvi temeljne organizacije ne smejo biti prizadeti interesi in pravice drugih delovnih ljudi v delovni organizaciji. Če se predpostavlja, da bodo pravice drugih kršene, lahko prizadeti izpodbijajo ustanovitev temeljne organizacije združenega dela.

Teza 27

Temeljna organizacija združenega dela se lahko ustanovi takrat, kadar ima delovne organizacije zagotovljena sredstva za osebne dohodke in enostavno reprodukcijo s ciljem ustvarjanja sredstev za razširitev materialne podlage dela.

Teza 28

Ustanavljanje temeljne organizacije združenega dela mora biti utemeljeno z javno opredelitvijo tehnološke, organizacijske in ekonomske zaokroženosti proizvodnje in načina gospodarjenja.

Teza 29

Temeljna organizacija združenega dela lahko obstaja le v delovni organizaciji in odvisno od drugih organizacijskih delov delovne organizacije.

Teza 30

Odnosi med temeljnimi organizacijami združenega dela in med temeljno organizacijo združenega dela ter delovno organizacijo temeljijo na enakopravnosti, medsebojni solidarnosti in odgovornosti za skupni razvoj. Odnosi so dogovorjeni s samoupravnim sporazumom o združitvi, ki določa tudi oblike in postopke za razreševanje sporov.

Teza 31

Temeljna organizacija združenega dela je pravna oseba. Pravna oseba postane na svoj predlog, sporazumno z drugimi temeljnimi organizacijami združenega dela in delovno organizacijo, v katere sestavu je.

Teza 32

Na temelju interesov delovnih ljudi v temeljnih organizacijah združenega dela se lahko temeljne organizacije združenega dela združujejo v delovne organizacije, poslovna združenja in druge oblike združevanja.

Teza 33

Združevanje temeljnih organizacij združenega dela v delovno organizacijo je pravica in dolžnost delavcev, da v lastnem, vzajemnem in družbenem interesu združujejo svoje delo.

Teza 34

Več združenih temeljnih organizacij združenega dela lahko za boljše uresničevanje interesov ustanavlja svoje organe, postavlja programe, združuje sredstva in se na druge načine organizira.

Teza 35

Skupni interesi, vsklajeni in združeni v delovni organizaciji, so podlaga za trajno aktivnost delovne organizacije.

Skupni interesi so zlasti normalno opravljanje gospodarske ali drugačne dejavnosti v celotni delovni organizaciji,

zagotovitev možnosti za učinkovit in skladen razvoj celotne delovne organizacije, trdnosti položaj samoupravno organiziranega združenega dela na tržišču oziroma v družbeni dejavnosti, uspešno prevladovanje kriz posameznih temeljnih organizacij z instrumenti notranjega kreditiranja, sanacije, solidarnostne pomoči, razvijanjem zavesti medsebojne odgovornosti delovnih ljudi v združenem delu.

Teza 36

Na temelju združevanja dela in družbene reprodukcije se temeljna organizacija združenega dela povezuje tudi z drugimi družbenimi subjekti izven osnovne povezanosti. Temeljna organizacija združenega dela nastopa kot nosilec upravljanja zadev skupnega družbenega interesa na vseh nivojih samoupravne družbene skupnosti.

Teza 36/1

Delavci v temeljnih organizacijah združenega dela in drugih oblikah združenega dela osnujejo posebne organe delavske kontrole, ki nadzorujejo izvrševanje splošnih aktov samoupravljanja, uveljavljanje pravic in dolžnosti delavcev v združenem delu, izvajanje odločitev organov samoupravljanja in oblasti, uporabo sredstev, poslovanje ter finančno in materialno stanje organizacije združenega dela.

Teza 36/2

Način osnovanja organa delavske kontrole, njegove pravice in dolžnosti do organov upravljanja in samoupravljanja se urejujejo s samoupravnimi sporazumi, statuti in pravilniki.

2. Krajevne skupnosti

Teza 37

Krajevna skupnost je temeljna odprta samoupravna skupnost občanov na določenem območju, ki na samoupraven način usklajujejo in povezujejo interese zaradi zadovoljevanja svojih potreb. V krajevni skupnosti oživljajo in se združujejo temeljni samoupravni interesi, ki se dokončno materializirajo z odločitvami v okviru občine. V krajevnih skupnostih se zagotavlja neposreden vpliv delavcev in občanov na politiko občine in širših družbenopolitičnih skupnosti.

Teza 38

Izvirna pravica krajevnih skupnosti je, da same urejajo svoje odnose in rešujejo svoje zadeve.

Teza 39

Delovni ljudje in občani v krajevni skupnosti:

1. Določajo vsebino, obseg in način zadovoljevanja ter uresničevanje družbenoekonomskih, kulturnih, socialnih in drugih skupnih potreb, interesov in nalog, sprejemajo programe razvoja te skupnosti in na tej podlagi zagotavljajo ter združujejo sredstva in delo za te namene, določajo način uporabe tako zbranih in združenih sredstev,

2. se samoupravno organizirajo in neposredno ter po svojih delegatih in v sodelovanju z drugimi skupnostmi odločajo o skupnih vprašanjih.

Teza 40

Svoje neposredne potrebe v krajevni skupnosti delovni ljudje in občani zadovoljujejo:

1. s sredstvi, ki jih sami neposredno prispevajo s samopriskom ali na drug način,

2. z delom dohodka, ki ga za zadovoljevanje skupnih potreb namenijo krajevni skupnosti delavci temeljnih organizacij združenega dela z območja krajevnih skupnosti in temeljne organizacije združenega dela, katerih delavci živijo na območju te krajevnih skupnosti,

3. z delom davkov, taks in drugih davščin, zbranih na območju krajevnih skupnosti, ki jih občina odstopi krajevni skupnosti za uresničevanje njenih nalog v skladu s programi razvoja krajevnih skupnosti in občine,

4. z dopolnilnimi sredstvi iz proračuna občine in z drugimi sredstvi.

Teza 41

Krajevna skupnost kot temeljna samoupravna skupnost ima svojo materialno bazo. Temeljni tvorci oblikovanja materialne baze so aktivni prebivalci z območja krajevnih skupnosti.

Teza 42

Materialna podlaga krajevnih skupnosti temelji na samoupravnem sporazumevanju in družbenem dogovarjanju temeljnih organizacij združenega dela, delovnih skupnosti, interesnih skupnosti in občanov v krajevni skupnosti in v občini.

Teza 43

Za zadovoljevanje in uresničevanje svojih določenih skupnih potreb in interesov se delovni ljudje in občani v krajevni skupnosti s samoupravnim sporazumom oziroma družbenim dogovorom in na podlagi programa razvoja krajevnih skupnosti povezujejo in združujejo s sredstvi drugih krajevnih skupnosti, temeljne organizacije združenega dela, samoupravnih interesnih skupnosti, drugih organizacij in občine.

Teza 44

Svoje skupne potrebe in interese delovni ljudje in občani v krajevni skupnosti zadovoljujejo in uresničujejo na zborih občanov, v krajevnih organizacijah SZDL, v društvih, v skupnostih potrošnikov in uporabnikov določenih dobrin in storitev, na zborih stanovalcev, v hišnih svetih in stanovanijskih skupnostih, z referendumom, samoupravnimi sporazumi ter v drugih oblikah neposrednega odločanja in vplivanja na urejanje skupnih zadev in po svojih delegatih, določene skupne potrebe pa v svetih ter delovnih telesih krajevnih skupnosti.

Teza 45

Krajevna skupnost se ustanovi v naselju, delu naselja ali več naselij, ki so med seboj komunikacijsko, gospodarsko, komunalno in kulturno povezana ter so zagotovljeni še drugi pogoji za njeno uspešno delo. Krajevno skupnost ustanovijo delovni ljudje in občani na svojem zboru.

Teza 46

Krajevna skupnost razpolaga s svojimi

sredstvi samostojno in jih razporeja z delovnim programom in finančnim načrtom po svojih potrebah. Namenska sredstva razporeja za namene, za katere so bila dana.

Predlog delovnega programa in finančnega načrta krajevnih skupnosti sprejme zbor občanov krajevnih skupnosti.

Teza 47

Organizacijo in delo krajevnih skupnosti ureja njen statut, ki ga sprejmejo občani na zboru občanov, potrdi pa ga občinska skupščina.

3. Interesne skupnosti

Teza 48

Za zadovoljevanje svojih osebnih in skupnih potreb in za uresničevanje svojih skupnih interesov na področju družbenih dejavnosti se združujejo delavci v organizacijah združenega dela teh dejavnosti in uporabniki njihovih storitev ali samo uporabniki njihovih storitev v samoupravne interesne skupnosti.

Teza 49

Razmerja med samoupravnimi interesnimi skupnostmi in drugimi samoupravnimi skupnostmi v občini (temeljnimi organizacijami združenega dela, krajevnimi skupnostmi) ter širšimi skupnostmi, družbenopolitičnimi skupnostmi in njihovimi organi urejajo delovni ljudje in občani ter njihove skupnosti s samoupravnimi sporazumi, družbenimi dogovori, pogodbami, statuti in z drugimi samoupravnimi akti.

Teza 50

Delovni ljudje, organizirani v samoupravne interesne skupnosti, se po svojih delegacijah neposredno in v skupščinah občine in republike kot tudi v organih samoupravnih interesnih skupnosti, ustanovljenih za širše območje oziroma območje cele republike, sporazumevajo in odločajo o vprašanjih s področja družbene dejavnosti, za katero je skupnost ustanovljena.

Teza 50/1

Najvišji organ samoupravne interesne skupnosti je skupščina, ki jo sestavljajo delegati, te pa volijo člani interesne skupnosti v skladu s splošnimi načeli o volitvah delegatov in delegacij.

Teza 50/2

Samoupravna interesna skupnost ima svojo materialno bazo, katere tvorci so vsi njeni aktivni člani.

4. Oblike neposrednega družbenega samoupravljanja

Teza 51

Občani neposredno sodelujejo pri reševanju družbenih in drugih zadev oziroma jih neposredno rešujejo ter neposredno opravljajo funkcijo družbenega samoupravljanja na zborih občanov, zborih delovnih ljudi in zborih glasovalcev. Poleg vprašanj, ki imajo splošen pomen za življenje in delo na območju posameznih zborov, obravnavajo tudi vprašanja, ki imajo splošen pomen za življenje in delo v občini in širših družbenopolitičnih skupnostih.

Teza 52

Zbori občanov, zbori delovnih ljudi in zbori glasovalcev se sestajajo po naseljih ali njihovih delih, temeljnih organizacijah združenega dela ali njihovih delih, po krajevnih skupnostih, samoupravnih interesnih skupnostih in na druge načine, upoštevajoč, ali gre za vprašanja, ki zadevajo ožje ali širše interese.

Teza 53

Zbore občanov, zborov delovnih ljudi in zborov glasovalcev sklicuje svet krajevnih skupnosti, delavski svet temeljne organizacije združenega dela, predsedstvo zbora glasovalcev, odbor krajevnih organizacij SZDL, odbor osnovne sindikalne organizacije in delegati stalnega sestava skupščine po lastni presoji ali na pobudo občanov, delovnih ljudi, organizacij in društev.

Teza 54

Zbori občanov, zbori delovnih ljudi in zbori glasovalcev se sklicujejo po potrebi, najmanj pa enkrat na leto.

Teza 55

Sklicatelj zbora mora razglasiti sklic zbora občanov, zbora delovnih ljudi oziroma zbora glasovalcev najmanj tri dni pred njegovim začetkom. Razglas mora vsebovati predlog dnevnega reda, čas in kraj zbora ter kdo in na čigavo zahtevo sklicuje zbor.

Razglas sklica zbora občanov, zbora delovnih ljudi ali zbora glasovalcev se objavi na krajevno običajen način.

Teza 56

Zbor občanov, zbor delovnih ljudi oziroma zbor glasovalcev ima predsedstvo, ki vodi delo zbora in zagotovi, da so v zapisniku vsi sklepi in predlogi, po potrebi pa tudi posamezna oziroma ločena mnenja.

Kolikor ni drugače določeno z zakonom ali tem statutom, se sklepi sprejemajo javno in z večino glasov navzočih. Zbor je sklepčen, če je navzočih na zboru najmanj desetina upravičencev z območja, za katero se sklicuje zbor, razen če je z zakonom ali s tem statutom določeno drugače.

Teza 57

Organi družbenega samoupravljanja na območju zbora občanov, zbora delovnih ljudi in zbora glasovalcev morajo na zahtevo zbora poročati o svojem delu in dajati potrebna pojasnila.

Organi družbenega samoupravljanja, predstavniki temeljnih organizacij združenega dela, samoupravnih in interesnih skupnosti ter drugih organizacij se morajo udeležiti zbora, kadar so na dnevnem redu vprašanja iz področja njihovega delovanja.

Teza 58

O sklepih zborov občanov, zbora delovnih ljudi in zbora glasovalcev, ki se dotikajo njihovega delovanja, morajo obvezno razpravljati prizadeti organi in organizacije.

O svojih odločitvah in stališčih v zvezi s sklepi zborov morajo zborov obvezno obvestiti.

a. Zbori občanov**Teza 58/1**

Zbor občanov sestavljajo občani določenega območja, ki imajo skupne potrebe in skupni interes za njihovo zadovoljevanje.

Teza 59

Zbori občanov se sestajajo v krajevni skupnosti, po naseljih ali delih naselja ali pa za več naselij ali krajevnih skupnosti skupaj. Pri tem se upošteva ali gre za vprašanja, ki zadevajo ožje ali širše območje in interese.

Teza 60

Zbori občanov predvsem obravnavajo:

1. vprašanja, ki so splošnega pomena za naselje, krajevno skupnost ali občino,

2. v zvezi s tem sprejemajo sklepe, dajejo predloge, pobude in pripombe za reševanje teh vprašanj,

3. postavljajo vprašanja o delu organov občine in organov samoupravljanja,

4. obravnavajo poročila o delu krajevne skupnosti in občinske skupščine,

5. obravnavajo poročila in pojasnila o delu zavodov in organizacij s področja javnih in družbenih dejavnosti, gospodarstva in drugih dejavnosti ter dajejo mnenja o delu ter predloge zaboljšanje dela teh organizacij,

6. obravnavajo in dajejo mnenja k predlogu statuta občine in njegovim spremembam, k predlogu urbanističnega načrta in njegovim spremembam ter statuta krajevne skupnosti in njegovim spremembam, kakor tudi o urbanističnih zasnovah na območju občine,

7. obravnavajo in dajejo mnenje k osnutku odlokov in odločb občinske skupščine, s katerimi se ustanavljajo materialne obveznosti občanov,

8. razpravljajo in sklepajo o uvedbi krajevnega samopriskpeva,

9. odločajo o vprašanjih, za katere to določa ustava, zakoni, statut občine in statut krajevne skupnosti,

10. dajejo mnenja in predloge pred sprejemom posameznih predpisov in drugih aktov, glede katerih to določa ustava, zakoni in statut občine,

11. opravljajo nadzor nad delom organov krajevne skupnosti,

12. opravljajo druge naloge po veljavnih predpisih in sklepih občinske skupščine ter krajevne skupnosti.

b. Zbori delovnih ljudi**Teza 61**

Zbori delovnih ljudi se sestajajo v temeljnih organizacijah združenega dela in njihovih delih, v delovnih organizacijah ali v več delovnih organizacijah skupaj. Pri tem se upošteva, ali gre za vprašanja, ki zadevajo širše ali ožje območje ali področje.

Teza 62

Zbor delovnih ljudi predvsem obravnava:

1. vprašanja, ki so splošnega pomena za temeljno organizacijo združenega dela ali delovno organizacijo,

2. v zvezi s tem sprejema sklepe, daje predloge, pobude in pripombe za reševanje teh vprašanj,

3. postavlja vprašanja o delu organov samoupravljanja v delovnih organizacijah, o delu zborov delegatov, temeljnih orga-

nizacij združenega dela,

4. obravnava poročila o delu organov samoupravljanja v temeljni organizaciji združenega dela in delovni organizaciji in o delu zbora delegatov temeljnih organizacij združenega dela,

5. obravnava predloge aktov samoupravljanja, zlasti predpise o medsebojnih razmerjih, notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest,

6. obravnava zaključni račun in politiko delitve osebnih dohodkov,

7. opravlja druge naloge, ki so določene z zakoni, drugimi predpisi in akti samoupravljanja.

c. Zbori glasovalcev**Teza 63**

Zbor glasovalcev sestavljajo občani z volilno pravico za volitve delegatov in delegacij in glasovalni upravičenci na referendumu, če je tako določeno z zakonom ali drugim predpisom.

Teza 63/1

Zbori glasovalcev se sestajajo po volilnih enotah ali njihovih delih za volitve delegatov in delegacij občanov, delovnih ljudi in članov samoupravnih in interesnih skupnosti.

Teza 64

Zbor glasovalcev predvsem:

1. evidentira in predlaga kandidate za delegate in člane delegacij,

2. vodi in spremlja volilni postopek in postopek za odpoklic delegatov in delegacij,

3. obravnava in glasuje o poročilih delegatov in delegacij,

4. obravnava in odloča o razpisu referenduma in drugih oblikah glasovanja,

5. opravlja druge naloge, ki so določene z zakoni, drugimi predpisi in tem statutom.

d. Referendum**Teza 65**

Z referendumom občani in delovni ljudje v občini neposredno odločajo o posameznih vprašanjih iz pristojnosti krajevne skupnosti, samoupravnih interesnih skupnosti in občinske skupščine ter o zadevah, ki jih urejajo občani v teh skupnostih, v temeljnih organizacijah združenega dela in delovnih organizacijah pa o posameznih zadevah upravljanja v teh organizacijah.

Teza 66

Referendum se razpiše, da se občani oziroma delovni ljudje vnaprej izjavijo o posameznem predlogu zakonskega ali drugega akta, da potrdijo že sprejet zakon ali drug akt, ali da neposredno odločijo o posameznem vprašanju.

Teza 67

Referendum v občini se razpiše za celotno območje občine; če pa gre za vprašanje, ki zadeva samo del občine ali posamezno krajevno skupnost, se razpiše samo za ta del.

V samoupravni interesni skupnosti se razpiše referendum v celotni skupnosti.

V organizaciji združenega dela se razpiše referendum za celotno organizacijo

združenega dela ali za posamezno temeljno organizacijo združenega dela v sestavi organizacije združenega dela.

Teza 68

Referendum v občini razpiše skupščina občine, v samoupravni interesni skupnosti skupščine oziroma drug ustrezen organ te skupnosti, v organizaciji združenega dela pa delavski svet oziroma drug ustrezen organ upravljanja.

Teza 69

V krajevni skupnosti razpiše referendum najvišji organ krajevne skupnosti. Če se na referendumu odloča o zadevi, ki je v skupnem interesu več krajevnih skupnosti ali njihovih delov, ga razpiše občinska skupščina.

Teza 70

Razpis referenduma se objavi na način, kot se objavljajo predpisi oziroma splošni akti organa, ki razpisuje referendum.

Teza 71

Pravico glasovanja na referendumu v občini in krajevni skupnosti imajo občani, ki so vpisani v splošnem volilnem imeniku območja, na katerem se izvaja referendum, v samoupravni interesni skupnosti delovni ljudje, ki so združeni v tej skupnosti, v organizaciji združenega dela pa delavci, ki imajo pravico voliti organe upravljanja v organizaciji združenega dela. Če je referendum v občini ali krajevni skupnosti razpisan zaradi uvedbe prispevka občanov za financiranje skupnih družbenih potreb, imajo pravico glasovati tudi zaposleni občani, ki še nimajo volilne pravice za volitve v skupščine družbenopolitičnih skupnosti in še niso vpisani v splošni volilni imenik.

Teza 72

Referendum je veljaven, če se ga udeleži večina občanov, ki imajo glasovalno pravico, z območja, za katero se razpiše referendum.

Predmet referenduma je sprejet, če je zanj glasovala večina občanov s pravico glasovanja, ki so se udeležili referenduma.

Izid glasovanja na referendumu je obvezen za občinsko skupščino in njene organe ter druge samoupravne skupnosti in občane.

Eno leto po izvedbi referenduma ne sme sprejeti občinska skupščina nobenega akta, ki bi bil v nasprotju z izidom referenduma, niti ne sme referenduma ponoviti o istem vprašanju.

5. Samoupravno sporazumevanje in družbeno dogovarjanje**Teza 73**

S samoupravnim sporazumom usklajujejo delavci temeljnih in drugih organizacij združenega dela in interesne skupnosti medsebojne interese pri družbeni delitvi dela in družbeni reprodukciji, določajo osnove in merila, po katerih usklajujejo svoje interese s skupnimi interesi in določajo medsebojne pravice in dolžnosti ter ukrepe za njihovo uresničevanje.

Teza 74

Samoupravni sporazum zavezuje organizacijo združenega dela in interesno

skupnost, ki ga skleneta ali mu pristopita.

Teza 75

Temeljne ali druge organizacije združenega dela ter interesne skupnosti, ki menijo, da so s samoupravnimi sporazumi drugih organizacij združenega dela prizadeji njihovi interesi, lahko sprožijo postopek za ponovni preizkus samoupravnega sporazuma na način, ki ga določa zakon.

Teza 76

Z družbenim dogovorom temeljne organizacije združenega dela in delovne organizacije, interesne skupnosti, družbenopolitične skupnosti, sindikati in druge družbeno politične organizacije zagotavljajo in uresničujejo samoupravno usklajevanje in urejanje družbeno ekonomskih in drugih odnosov, ki so skupnega ali splošnega pomena.

Teza 77

Družbeni dogovor zavezuje organizacije in skupnosti, ki ga sprejmejo.

Teza 78

V okviru svojih pravic in dolžnosti lahko občinska skupščina z odlokom ali z drugim splošnim aktom določi, da je družbeni dogovor splošno obvezen.

Teza 79

Postopek pri sklepanju in izvajanju samoupravnega sporazuma in družbenega dogovora temelji na načelih javnosti in enakopravnosti udeležencev sporazumevanja in dogovarjanja.

Samoupravni sporazum in družbeni dogovor določata ukrepe za njuno izvajanje ter materialno in družbeno odgovornost udeležencev sporazumevanja in dogovarjanja.

6. Anketa

Teza 80

Krajevna skupnost, občinska skupščina in samoupravna interesna skupnost lahko razpiše anketo, kadar hoče izvedeti ali ugotoviti mnenje občanov ali zbrati potrebne podatke o važnejših vprašanjih v okviru svoje pristojnosti.

Anketa se razpiše za celo področje ali za posamezen del krajevne skupnosti ali občine.

Za postopek pri anketiranju veljajo smiselno določbe tega statuta o referendumu.

7. Delegati občanov

a. Volitve in sestav delegacij

Teza 81

Za uresničevanje svojih interesov, odločanje o skupnih in splošnih družbenih vprašanjih in izvajanje politične oblasti konstituirajo delovni ljudje in občani svoje delegacije.

Delegacije formirajo temeljne organizacije združenega dela, krajevne skupnosti, skupnosti delovnih ljudi, ki delajo s svojimi delovnimi sredstvi, in pri njih zaposlenih delavcev ter ostale skupnosti in organizacije.

Dve ali več temeljnih organizacij združenega dela oziroma drugih samoupravnih in interesnih skupnosti lahko formirajo skupno delegacijo.

Teza 82

Delovni ljudje in občani volijo izmed članov skupnosti člane delegacije neposredno in s tajnim glasovanjem.

Delegacija sestavlja najmanj 3 člani in se voli za 4 leta.

Teza 83

Članstvo v delegaciji je nezdružljivo z opravljanjem vodilnih in izvršilnih funkcij v temeljni organizaciji združenega dela ali krajevni skupnosti. Statuti teh institucij določajo vodilne in izvršilne funkcije, ki so nezdružljive s članstvom v delegaciji.

Nihče ne more biti hkrati član dveh delegacij.

Teza 84

Člane delegacije kandidirajo delovni ljudje in občani, organizator kandidiranja je SZDL kot skupnost vseh oblik političnega organiziranja, pri tem pa sodelujejo vse družbenopolitične organizacije.

Kandidacijski postopek opravijo organizacije SZDL in sindikata.

Teza 85

Delegacija ima pravico in dolžnost, da:

1. izraža in zastopa stališča in interese svoje skupnosti o vprašanjih, ki se obravnavajo in o katerih se odloča v skupščinah,

2. skrbi za to, da bodo delovni ljudje in občani v skupnosti kar najbolj seznanjeni z vsemi dejstvi in podatki, ki so pomembni, da spoznajo svoje dejanske interese, da zavzamejo stališča in da se pravočasno in aktivno vključijo v odločanje v skupščinah,

3. obvešča svojo skupnost o mnenjih, predlogih in stališčih drugih skupnosti in delegacij,

4. na podlagi pobud, predlogov in sugestij svoje skupnosti daje predloge za izdajo aktov in odlokov v skupščinah in aktivno sodeluje v vseh fazah njihovega pripravljanja in sprejemanja,

5. na podlagi usklajenih stališč in interesov svoje skupnosti oz. lastnih stališč aktivno in odgovorno sodeluje pri odločanju v skupščinah.

Teza 86

O vprašanjih, ki jih obravnava, in o stališčih, ki jih samostojno zavzema, obvešča delegacija organe samoupravljanja v skupnosti.

Delegacija mora obravnavati mnenja in predloge organov samoupravljanja in zavzemati stališča o teh.

Delegacija ima lahko skupne seje s svetom oz. ustreznim organom samoupravljanja v skupnosti. Če pride do nesoglasja med delegacijo in svetom oziroma ustreznim organom samoupravljanja, mora delegacija sporno vprašanje posredovati skupnosti.

Teza 87

Delegacija in vsak član delegacije odgovarja za svoje delo skupnosti, ki je delegacijo izvolila. Svet oziroma ustrezní organ samoupravljanja sme v skupnosti sprožiti obravnavo dela delegacije in njenih članov in zahtevati odpoklic delegacije ali člana.

Skupnost lahko z referendumom odpokliče vso delegacijo ali posamezne čla-

ne na predlog organov samoupravljanja, organizacije SZDL ali sindikata ali na predlog določenega števila članov skupnosti.

Teza 88

Delegat odgovarja za delo v skupščini tako delegaciji kot skupnosti, ki jo zastopa.

Volitve, pogoje in postopek za odpoklic delegatov in delegacij v skupščinah določa zakon.

b. Dolžnosti in pravice delegatov

Teza 89

Delegati imajo dolžnosti in pravice, ki so določene z ustavo in zakoni ter s tem statutom.

Teza 90

Delegati lahko v skupščini predlagajo osnutke odlokov, priporočil, odredb, navodil, odločb in drugih sklepov o vseh zadevah, za katere je pristojna občinska skupščina.

Delegati imajo dolžnost in pravico, da na seji skupščine predlagajo razpravo in odločanje o vprašanjih splošnega pomena za občino ali širšo skupnost, kakor tudi o vprašanjih njihove volilne enote, naselja v njej, skupine občanov ali posameznega občana.

V teku dela organov, katerih člani so, imajo delegati pravico zahtevati pojasnilo o zadevi, ki je na dnevnem redu, predlagati dopolnitve, spremembe ali drugačno rešitev zadeve, kakor tudi predlagati, da se zadeva vzame z dnevnega reda ali da se razpravljanje in odločanje o njej odgodi.

O zahtevi delegatov se odloči z glasovanjem. Delegati postavljajo skupščini, posameznemu zboru oziroma njihovem predsedniku vprašanja in zahtevajo pojasnila o zadevah iz njihove pristojnosti, pristojnosti upravnih organov ter drugih organov in organizacij.

Vprašanja so lahko pismena ali ustna. Na postavljena vprašanja morajo delegati dobiti odgovor najkasneje na prvi prihodnji seji.

Teza 91

Pred zasedanjem skupščine ali ustreznega zbora, posebno pa še, kadar gre za zadeve, ki so posebnega pomena za občane in delovne ljudi, se mora delegat posvetovati s svojimi volivci. Predno se o zadevi razpravlja in odloča na seji skupščine, mora delegat priskrbeti mnenja svojih volivcev.

Teza 92

Delegat ima pravico, da za svoje delo uporablja strokovne ugotovitve upravnih in drugih organov. Ti organi so mu dolžni dati vso pomoč.

Teza 93

Če pri glasovanju v skupščini delegat zavzame stališče, ki je nasprotno stališču občanov in delovnih ljudi njegove volilne enote, mora povedati razloge za to.

Teza 94

Delegati so dolžni, da svoje volivce, organe in organizacije v svoji volilni enoti tekoče seznanjajo s svojim delovanjem,

sklepi in odločitvami skupščine.

Teza 95

Delegati so dolžni skrbeti, da se redno opravljajo zbori občanov, zbori delovnih ljudi in zbori glasovalcev v volilni enoti, v kateri so izvoljeni.

Dolžni so na njih aktivno sodelovati.

Teza 96

Delegati morajo aktivno sodelovati pri delu organov krajevnih skupnosti in samoupravnih organov temeljnih organizacij združenega dela ter z družbenopolitičnimi organizacijami.

Teza 97

Delo delegata je častna družbena funkcija.

Delegati so za svoje delo odgovorni svojim volivcem in skupščini.

Teza 98

Dolžnost delegata občinske skupščine je častna funkcija.

Delegati imajo pravico do povračila stroškov, ki so jih imeli v zvezi z opravljanjem svoje funkcije v skupščini in do povračila zasluga, ki so ga izgubili v času opravljanja svoje funkcije.

Natančnejše določbe o povračilu stroškov delegatom predpiše skupščina s posebnim predpisom.

IV. ORGANI SAMOUPRAVLJANJA IN OBLASTI OBČINE

1. Občinska skupščina

a. Organizacija in pristojnosti skupščine

Teza 99

Občinska skupščina je organ družbenega samoupravljanja in najvišji organ oblasti v mejah pravic in dolžnosti občine. Občinska skupščina samostojno s predpisi ureja zadeve, ki imajo splošen pomen za gospodarski, komunalni, kulturni in socialni razvoj občine in za teritorialno obrambo in civilno zaščito, v kolikor niso take zadeve urejene z zakonom.

Teza 100

Občinska skupščina opravlja zadeve s svojega delovnega področja na svojih sejah, na sejah posameznih zborov, po svojih svetih in komisijah ter po organih občinske uprave.

Teza 101

Občinsko skupščino sestavljajo:

1. zbor delegatov občanov, ki tvori stalno jedro občinske skupščine,
2. zbor delegatov združenega dela, ki se formira izmed članov delegacij združenega dela,
3. zbori (delovnih ljudi in občanov) samoupravnih interesnih skupnosti, ki jih sestavljajo člani skupščine posamezne samoupravne interesne skupnosti oziroma zbor (delovnih ljudi in občanov) krajevnih skupnosti, ki ga sestavljajo člani stalne konference krajevnih skupnosti.

Zbor delegatov občanov šteje članov, zbor delegatov združenega dela šteje članov, zbori (delovnih ljudi in občanov) samoupravnih interesnih skupnosti oziroma zbori (delovnih ljudi in občanov) krajevnih skupnosti štejejo toliko

članov, kolikor je članov v skupščini posamezne samoupravne interesne skupnosti oziroma, kolikor je članov v stalni konferenci krajevnih skupnosti.

Teza 102

Delegat v zbor delegatov občanov volijo neposredno občani na podlagi splošne in enake volilne pravice.

Za delegata v zbor delegatov občanov je lahko izvoljen vsak občan, ki ima volilno pravico.

Teza 103

Člane zbora delegatov občanov kandidirajo delovni ljudje in občani neposredno. Kandidacijski postopek organizirajo in izvajajo organizacije SZDL. Način kandidiranja, volitve in odpoklic članov zbora občanov ter sodelovanje SZDL v postopku kandidiranja, volitev in odpoklica določa zakon.

Teza 104

Zbor delegatov združenega dela sestavljajo delegacije in delegati organizacij združenega dela in skupnosti delovnih ljudi, ki delajo s svojimi delovnimi sredstvi v kmetijski, obrtni, gostinski in drugih dejavnostih in delavci, ki jih oni zaposlujejo.

Teza 105

Občinska skupščina ima predsednika in podpredsednika. Vsak zbor ima svojega predsednika.

Teza 106

Zbori občinske skupščine delajo in odločajo skupno ali na ločenih sejah.

Zbori zasedajo skupno, kadar odločajo kot enoten zbor, lahko pa tudi, kadar odločajo o zadevah, ki so v enakopravnem delovnem področju vseh zborov. Zbori zasedajo ločeno, kadar razpravljajo in odločajo o zadevah, ki so v samostojnem delovnem področju posameznega zbora, in praviloma tudi takrat, kadar razpravljajo in odločajo o zadevah, ki so v enakopravnem delovnem področju vseh zborov.

Vsak zbor lahko sklene, da bo ločeno obravnaval in odločal o posameznih vprašanjih iz delovnega področja občinske skupščine, razen o vprašanjih, o katerih odloča občinska skupščina kot enoten zbor.

Teza 107

V enakopravnem delovnem področju vseh zborov občinske skupščine so naslednje zadeve:

1. sprejemanje in spreminjanje statuta občine,
2. sprejemanje družbenega načrta, programa razvoja občine ali posamezne panoge ter urbanističnega programa, načrta oziroma reda,
3. sprejemanje proračuna in zaključnega računa.

Teza 108

Občinska skupščina lahko kot splošni zbor občinske skupščine skupno z vodstvi družbenopolitičnih organizacij in društev obravnava vprašanja, ki so splošnega pomena za občino. Na ta način obravnava občinska skupščina zlasti predloge sprememb statuta, predloge družbenih načrtov, programov razvoja

občine, urbanističnih načrtov, občinskega proračuna, program skladov in programa ter načrte interesnih skupnosti.

Teza 109

Občinska skupščina je dolžna najmanj enkrat na leto razpravljati o poročilih:

1. o svojem delu,
2. o delu komisij in svetov,
3. o delu krajevnih skupnosti, zborov občanov, zborov delovnih ljudi in zborov glasovalcev,
4. o delu organov uprave.

Občinska skupščina pregleda poročila o delu drugih organov in organizacij, kadar je to določeno z zakonom, ali če o tem sama odloči, in razpravlja o njih.

Poročilo o svojem delu in o delu svojih organov da občinska skupščina v razpravo zborom občanov in zborom delovnih ljudi.

Teza 110

Predno sprejme občinska skupščina statut, družbeni načrt, program razvoja občine, urbanistični načrt, občinski proračun ter predpise o uvedbi dajatev, jih da v javno razpravo občanom.

Teza 111

Občinska skupščina kot enoten zbor voli in razrešuje predsednika in podpredsednika občinske skupščine, člane svetov in komisij občinske skupščine, tajnika in starešine upravnih organov. Občinska skupščina deluje kot enoten zbor tudi takrat, kadar se skupno s predstavniki družbenopolitičnih organizacij in društev sestane kot splošni zbor.

Teza 112

Občinska skupščina lahko prenese posamezna opravila iz svoje pristojnosti s posebnim pravnim aktom na komisije in svete ter na svoje druge organe.

S tem pravnim aktom občinska skupščina določi posamezna opravila, pravice in dolžnosti, ki se prenesejo.

Teza 113

Občinska skupščina samostojno ureja s svojim odločanjem zadeve, ki imajo splošen pomen za gospodarski, komunalni, zdravstveni, socialni in kulturni razvoj občine, kolikor niso te zadeve e urejene s predpisi širših družbenopolitičnih skupnosti ali z zakonom prenesene v njihovo pristojnost.

Teza 114

Samo na sejah opravlja občinska skupščina naslednje zadeve:

1. sprejema, dopolnjuje ali spreminja statut občine,
2. voli in razrešuje predsednika in podpredsednika občinske skupščine ter imenuje in razrešuje predstavnike in člane komisij, svetov in drugih organov občinske skupščine,
3. voli in razrešuje predsednika in sodnike ter sodnike porotnike občinskega sodišča,
4. imenuje in razrešuje tajnika občinske skupščine, občinskega javnega pravobranilca, občinskega sodnika za prekrške in načelnike upravnih organov,
5. imenuje in razrešuje predstojnike zavodov, kolikor ni z zakonom določeno drugače ter opravlja druga imenovanja in

razrešitve po veljavnih predpisih,

6. sprejema, spreminja in odpravlja odloke in druge splošne predpise,

7. potrjuje statute krajevnih skupnosti in obravnava statute delovnih organizacij,

8. sprejema družbeni načrt, program razvoja občine in občinski proračun, finančni program in zaključni račun o izvršitvi finančnega programa občine,

9. daje soglasje k zaključnim računom skladov, kadar je s predpisi tako določeno,

10. sprejema, spreminja in dopolnjuje urbanistični načrt občine,

11. opravlja družbeni nadzor nad dejavnostjo delovnih organizacij, zavodov in organizacij s področja javnih in družbenih služb ter drugih organizacij in nad izkoriščanjem družbenih sredstev,

12. sprejema resolucije ter daje priporočila in smernice za delo organov družbenega samoupravljanja na območju občine,

13. sklepa o najetu občinskih posojil in o prevzemu poročstva za posojila delovnih in drugih organizacij, kadar je to potrebno,

14. sklepa o razpolaganju z družbenim premoženjem, ki ga upravlja občina,

15. ustanavlja delovne organizacije in sklade ter sklepa o uvedbi prisilne uprave in o prenehanju delovnih organizacij,

16. razpravlja o delu delovnih organizacij v občini in jim daje priporočila,

17. sklepa o pogodbenih odnosih z drugimi občinami,

18. sklepa o razpisu referendumov in o anketiranju,

19. sklepa o sklicanju zborov volivcev ter odloča o sklepih, predlogih in mnenjih teh zborov,

20. sklepa o organizaciji temeljnih upravnih organov občine,

21. sklepa o višini stalne mesečne nagrade predsednika in podpredsednika občinske skupščine ter o povračilu stroškov članom občinske skupščine, komisij, svetov in drugih kolegialnih organov,

22. opravlja druge zadeve splošnega pomena za občino, za katero to določa zakon ali ta statut.

Teza 115

Seje občinske skupščine in njenih organov so javne. Če pa zahtevajo splošne koristi, lahko sklene občinska skupščina ali njen organ, da bo posamezna seja ali del seja tajen.

Teza 116

Predsednik občinske skupščine lahko povabi na sejo občinske skupščine posamezne občane ter zastopnike delovnih in drugih organizacij, če bi njihovo sodelovanje koristilo pri obravnavanju zadev.

Predsednik občinske skupščine je dolžan povabiti na sejo občinske skupščine predstavnike delovne organizacije, kadar obravnava občinska skupščina vprašanja s področja te delovne organizacije.

Teza 117

Seje občinske skupščine in seje zborov občinske skupščine sklicuje predsednik občinske skupščine.

Sejo zborov občinske skupščine lahko skliče po predhodnem sporazumu s predsednikom občinske skupščine tudi predsednik zbora.

Sejo občinske skupščine mora sklicati najpozneje v desetih dneh njen predsednik tudi, če to zahteva petina odbornikov občinske skupščine ali posamezen zbor in hkrati z zahtevo predloži dnevni red.

Če predsednik občinske skupščine ne skliče seje v desetih dneh, jo skliče odbornik občinske skupščine, ki ga za to pooblastijo predlagatelji. V tem primeru vodi sejo občinske skupščine tisti odbornik občinske skupščine, ki ga v ta namen posebej določijo predlagatelji.

Teza 118

Sejo občinske skupščine vodi predsednik občinske skupščine, seje posameznih zborov občinske skupščine pa predsednik zbora.

Teza 119

Občinska skupščina sklepa veljavno, če je na seji navzočih večina članov vsakega zbora, posamezni zbor občinske skupščine pa sklepa veljavno, če je na seji navzočih večina članov zbora.

Sklep občinske skupščine je sprejet, če je zanj glasovala večina navzočih članov vsakega zbora, sklep zbora občinske skupščine pa je sprejet, če je zanj glasovala večina navzočih članov zbora.

Teza 120

Glasovanje na sejah občinske skupščine in sejah zborov je javno ali tajno. Glasuje se lahko samo osebno. Glasovanje je tajno, kadar to določa zakon ali kak drug predpis in kadar zahteva tajno glasovanje večina članov občinske skupščine oziroma eden od zborov.

V vseh drugih primerih je glasovanje javno.

Teza 121

Predlog dnevnega reda za sejo občinske skupščine pripravi na podlagi letnega načrta o delu občinske skupščine, tekočih nalog in naknadno predloženih predlogov predsednik občinske skupščine s sodelovanjem predsednikov svetov in komisij, s področja katerih se zadeve obravnavajo, ter tajnika občinske skupščine.

Predlog dnevnega reda občinskega zbora in zbora delovnih skupnosti pripravi njegov predsednik s sodelovanjem predsednikov svetov, s področja katerih se zadeve obravnavajo, in tajnika občinske skupščine.

Teza 122

Dnevni red seje občinske skupščine in njenih zborov določijo njihovi člani na seji.

Predloge za dnevni red seje, za dopolnitev ali spremembo dnevnega reda lahko stavi vsak član občinske skupščine oziroma zbora, pa tudi zbori, komisije in sveti, delovne organizacije preko svojega najvišjega organa upravljanja, družbene in politične organizacije preko svojih odborov, in občani preko zborov občanov.

Teza 123

Na sejah občinske skupščine in njenih zborov imajo pravico razpravljati in glasovati samo njihovi člani.

Pravico razpravljati imajo tudi predsedniki komisij in svetov občinske skupščine ter delegati skupščine Socialistične re-

publike Slovenije in Socialistične federativne republike Jugoslavije, ki so bili izvoljeni na območju občine, ter vabljeni gostje.

Predstojniki upravnih organov in drugi strokovnjaki, ki prisostvujejo sejam občinske skupščine na podlagi sklepa občinske skupščine oziroma posameznega zbora ali na vabilo njihovih predsednikov, dajo s pristankom občinske skupščine oziroma njenih zborov poročilo oziroma strokovno mnenje.

b. Splošne določbe o zborih

Teza 124

Vsak zbor občinske skupščine samostojno razpravlja o vprašanjih s področja, za katero je formiran, usklajuje odnose in sodeluje s temeljnimi organizacijami združenega dela, krajevnimi skupnostmi, samoupravnimi in interesnimi skupnostmi v občini.

Teza 125

Vsak zbor občinske skupščine samostojno:

1. voli in razrešuje predsednika zbora,
2. voli in razrešuje člane mandatno-imunitetne komisije zbora,
3. imenuje komisije za izvršitev določenih nalog zbora,
4. razpisuje nadomestne volitve članov zbora,
5. odloča o predlogu za uvedbo postopka za odpoklic članov zbora,
6. opravlja druge zadeve, ki so mu dane v izključno pristojnost.

Teza 126

Predsednika voli vsak zbor izmed članov zbora. Voli se z javnim glasovanjem za čas trajanja mandatne dobe zbora.

Predsednik zbora vodi seje zbora. Kadar je s tem statutom določeno, sklicuje tudi seje zbora.

Teza 127

Mandatno imunitetna komisija vsakega zbora obravnava vprašanje v zvezi z mandatnimi in imunitetnimi pravicami članov zbora, s prenehanjem mandata, z razpisom volitev na izpraznjena mesta članov zbora in z verifikacijo mandatov novozvoljenih članov in o tem poroča zboroma.

c. Zbor delegatov občanov

Teza 128

- Zbor delegatov občanov zlasti:
1. skrbi in odgovarja za izvajanje politike in aktov občinske skupščine,
 2. izvaja politično nadzorstvo nad delom občinskih upravnih organov in služb, s smernicami usmerja njihovo delo ter skrbi za napredek njihove organizacije in dela,
 3. skrbi za javnost dela in obveščenost delovnih ljudi in občanov v občini.

Teza 129

V samostojnem delovnem področju zbor delegatov občanov:

1. voli in imenuje individualne in kolegialne organe iz pristojnosti občinske skupščine, katerih imenovanje ne spada v samostojno delovno področje zbora dele-

gativ temeljnih organizacij združenega dela ali v pristojnost občinske skupščine kot enotnega zbora,

2. obravnava poročila upravnih organov občinske skupščine in občinskega sodišča, javnega tožilstva, javnega pravobranilstva, sodnikov za prekrške in drugih organov občine, katerih delo nadzoruje,

3. izvršuje pravice skupščine glede odgovornosti organa, ki jih je volil oz. imenoval,

4. razglasa zaslužne osebe za častne občane,

5. obravnava sklepe zborov občanov in sprejema ukrepe glede njihove izvršitve, kolikor zadeve ne spadajo v enakopravno delovno področje obeh zborov,

6. opravlja druge zadeve iz pristojnosti občinske skupščine, ki niso v enakopravnem delovnem področju ostalih zborov ali v samostojnem delovnem področju zbora delegatov temeljnih organizacij združenega dela ali zbora delegatov samoupravnih in interesnih skupnosti.

Teza 130

Zbor delegatov občanov odloča enakopravno z zborom delegatov temeljnih organizacij združenega dela in zborom delegatov samoupravnih in interesnih skupnosti o vprašanjih uresničevanja pravic in svoboščin občanov ter zakonitosti v delu organov in organizacij v občini, narodne obrambe, notranje politike in varnosti.

Teza 131

Zbor delegatov občanov enakopravno sodeluje z zborom delegatov temeljnih organizacij združenega dela in delegatov samoupravnih in interesnih skupnosti v skladu z njenima delovnima področjema pri imenovanju in razrešitvah predstojnikov občinskih upravnih organov in služb.

d. Zbor delegatov temeljnih organizacij združenega dela

Teza 132

V samostojnem delovnem področju zbora delegatov temeljnih organizacij združenega dela so naslednje zadeve:

1. proučevanje poročil, analiz in drugega gradiva s področja družbenih dejavnosti in gospodarstva in sprejemanje na tej podlagi sklepov, priporočil in ustreznih sklepov,

2. nadzorstvo nad uporabo družbenih sredstev in delitvijo dohodkov temeljnih organizacij združenega dela,

3. sprejemanje resolucij in priporočil organom samoupravljanja v temeljnih organizacijah združenega dela,

4. volitve, imenovanja in razrešitve organov temeljnih organizacij združenega dela iz pristojnosti občinske skupščine,

5. obravnavanje sklepov zborov delovnih ljudi v temeljnih organizacijah združenega dela in sprejemanju ukrepov glede njihove izvršitve, kolikor zadeve ne spadajo v enakopravno delovno področje vseh zborov.

Teza 133

Zbor delegatov temeljnih organizacij združenega dela lahko daje svoje mnenje o vprašanjih iz delovnega področja zbora delegatov občanov, zbor delegatov občanov pa lahko daje svoje mnenje o vprašanjih iz delovnega področja tega zbora.

e. Zbor delegatov samoupravnih in interesnih skupnosti

Teza 134

V samostojnem delovnem področju zbora delegatov samoupravnih in interesnih skupnosti so zlasti naslednje zadeve:

1. proučevanje in sklepanje o gradivu s področja razvoja samoupravnih in interesnih skupnosti,

2. nadzorstvo nad uporabo družbenih sredstev v samoupravnih in interesnih skupnostih,

3. sprejemanje priporočil in resolucij organom družbenega upravljanja v teh skupnostih,

4. volitve in imenovanja organov teh skupnosti v pristojnosti občinske skupščine,

5. obravnavanje sklepov zborov občanov, zborov delovnih ljudi in zborov glasovalcev o zadevah iz delovnega področja zbora.

Teza 135

Zbor delegatov samoupravnih in interesnih skupnosti lahko daje svoje mnenje o vprašanjih iz delovnega področja zborov delegatov občanov, zbor delegatov občanov pa lahko daje svoje mnenje o vprašanjih iz delovnega področja tega zbora.

f. Vsklajevanje odločanja v posameznih zborih

Teza 136

Kadar zasedajo zbori na ločenih sejah, so njihovi odloki oziroma sklepi veljavni samo, če so jih zbori izglasovali v enakem besedilu.

Če se zbori o besedilu ne sporazumejo, določijo skupno komisijo, ki naj doseže soglasnost besedila. V to komisijo imenuje vsak zbor po tri svoje člane.

Če se zbori tudi po poročilu komisije na skupni seji ne sporazumejo, se seja preloži na prihodnji dan.

Če se zbori tudi na tej skupni seji ne sporazumejo o besedilu, odlok oziroma sklep ni sprejet.

Teza 137

Če zaradi spora med zborom delegatov temeljne organizacije združenega dela ali zborom delegatov samoupravnih in interesnih skupnosti in zborom delegatov občanov ni bilo mogoče sprejeti do določenega roka akta, o katerem ti zbori enakopravno odločajo, se takšen akt začasno izvaja v besedilu, določenem v zboru delegatov temeljne organizacije združenega dela ali v zboru delegatov samoupravnih in interesnih skupnosti, zbor delegatov občanov pa se razpusti.

g. Predsedstvo občinske skupščine

Teza 138

Občinska skupščina ima svoje predsedstvo. Predsedstvo sestavljajo predsednik, podpredsednik in tajnik občinske skupščine, predsedniki zborov, predsedniki družbeno političnih organizacij in predstavniki politično izvršilnih organov.

Teza 138/1

Predsedstvo občinske skupščine ima

svoj sekretariat, ki ga sestavljajo predsednik, podpredsednik in tajnik občinske skupščine ter predsedniki zborov.

Teza 139

Predsedstvo občinske skupščine dela izključno na sejah.

Teza 140

Predsedstvo pripravlja program dela skupščine za tekoče leto, dnevni red posameznih sej, skrbi za izvrševanje sklepov skupščine in druge naloge, ki mu jih zaupa skupščina.

h. Predsednik občinske skupščine

Teza 141

Predsednika občinske skupščine voli občinska skupščina izmed stalnih delegatov občinske skupščine za dobo štirih let.

Volitve predsednika občinske skupščine so tajne in se opravijo na prvi seji občinske skupščine. Izvoljen je kandidat, ki dobi večino glasov vseh članov občinske skupščine.

Teza 142

Podpredsednika izvoli občinska skupščina po enakem postopku za dobo štirih let.

Teza 143

Predsednik občinske skupščine predstavlja občinsko skupščino in zastopa občino kot pravno osebo. Za posamezen primer sme predsednik občinske skupščine pooblastiti drugo osebo, da zastopa občino.

Teza 144

Predsednik občinske skupščine opravlja zadeve, ki so določene z ustavo, zakoni in statutom občine, kakor tudi druge zadeve, katere mu zaupa občinska skupščina.

Teza 145

Predsednik občinske skupščine sklicuje in vodi seje občinske skupščine, pripravlja predloge dnevnega reda za seje občinske skupščine in skrbi, da dobijo delegati občinske skupščine pred sejo gradivo o vseh zadevah, ki so na dnevnem redu seje.

Predsednik občinske skupščine skrbi, da se sklepi občinske skupščine izvršujejo.

Vse akte, ki jih sprejme občinska skupščina izven upravnega postopka, podpisuje njen predsednik.

Teza 146

Predsednik občinske skupščine povezuje in usklajuje delo občinske skupščine in njenih organov. V ta namen mora biti seznanjen z delom, s sklepi in z odločitvami organov občinske skupščine in sme od njih zahtevati poročila. Sklicuje občinska posvetovanja predstavnikov organov občinske skupščine, jim daje predloge in pripombe k njihovu delu, skrbi, da občinska skupščina obravnava delo posameznih organov ter izdaja priporočila.

Teza 147

Predsednik občinske skupščine sme sklicati sejo posameznih kolegijskih orga-

nov občinske skupščine, če tega ne opravi njihovi predsedniki. Predsednik občinske skupščine lahko zahteva od posameznega organa občinske skupščine, da obravnava določene zadeve s področja občine in da o tem poroči.

Teza 148

Predsednik občinske skupščine ima pravico do stalne mesečne nagrade, ki jo določi občinska skupščina in pravico do plačanega letnega dopusta trideset delovnih dni.

Če je podpredsednik občinske skupščine stalno zaposlen z opravljanjem svoje dolžnosti, ima pravico do stalne mesečne nagrade, ki jo določi občinska skupščina, in do plačanega letnega dopusta trideset delovnih dni.

Teza 149

Predsednika občinske skupščine nadomešča njen podpredsednik.

Če je ta zadržan, ga nadomešča član občinske skupščine, ki ga določi občinska skupščina.

Teza 150

Predsednik in podpredsednik občinske skupščine sta za svoje delo odgovorna občinski skupščini.

Teza 151

Predsedniku občinske skupščine preneha funkcija predsednika:

1. če mu preneha mandat delegata občinske skupščine,
2. če ga skupščina razreši z večino glasov vseh delegatov na predlog najmanj desetih delegatov občinske skupščine,
3. če ga skupščina razreši dolžnosti po njegovi želji oziroma po njegovi zahtevi. O razrešitvi na predlog delegatov sklepa skupščina s tajnim glasovanjem.

Teza 152

Natančnejše določbe o delu občinske skupščine, zbora delegatov občanov zbora delegatov temeljnih organizacij združenega dela, zbora delegatov samoupravnih in interesnih skupnosti in svojega predsednika predpiše občinska skupščina s svojim poslovnikom oziroma poslovniki posameznih zborov.

2. Občinsko sodišče

Teza 153

Za območje občine je ustanovljeno občinsko sodišče splošne pristojnosti v Novem mestu.

Teza 153/1

Občinsko sodišče varuje svoboščine in pravice občanov ter samoupravni položaj delovnih ljudi in samoupravnih organizacij ter zagotavlja ustavnost in zakonitost samoupravnega socialističnega sistema.

Občinsko sodišče je neodvisno in odloča na podlagi ustave, zakonov, splošnih aktov občinske skupščine, organizacij združenega dela in drugih samoupravnih organizacij.

Teza 154

Občinsko sodišče spremlja in proučuje družbene odnose in pojave, ki jih opaza pri svojem delu in daje predloge za preprečevanje družbenonevarnih in škodljivih pojavov ter za utrjevanje zakonitosti.

Teza 155

Občinsko sodišče je dolžno v okviru svojega delovnega področja obveščati občinsko skupščino o uporabi zakonov in o drugih problemih, ki so splošnega pomena za občino.

3. Občinsko javno tožilstvo

Teza 156

Občinsko javno tožilstvo opravlja kazenski pregon in druge zadeve, za katere je po zakonu pristojen.

Teza 157

Občinsko javno tožilstvo spremlja in proučuje odnose in pojave iz svojega delovnega področja in daje občinski skupščini predloge za preprečevanje družbenonevarnih in škodljivih pojavov in za zagotovitev zakonitosti, družbene odgovornosti in morale.

Teza 157/1

Občinsko javno tožilstvo je dolžno obveščati občinsko skupščino o svojem delu.

Teza 157/2

Organizacijo in naloge občinskega javnega tožilstva ureja zakon.

4. Občinsko javno pravobraniteljstvo

Teza 158

Občina ima javno pravobraniteljstvo, ki opravlja naloge iz svoje pristojnosti.

Sporazumno z drugimi občinami lahko ustanovi občinska skupščina javno pravobraniteljstvo za več občin skupaj.

Občinskega javnega pravobranilca imenuje in razrešuje občinska skupščina.

Teza 159

Občinsko javno pravobraniteljstvo daje o svojem delu enkrat na leto poročilo občinski skupščini, po potrebi pa občasna poročila.

V. SREDSTVA OBČINE

Teza 160

Občina uresničuje svoje naloge s sredstvi, ki ji pripadajo iz dela družbenega dohodka, s sredstvi, ki izvirajo iz obveznosti občanov in s sredstvi, ki jih dodeli širša družbenopolitična skupnost v te namene.

Občina uresničuje svoje naloge tudi s sredstvi, ki jih s prostovoljnimi združevanjem zagotovijo temeljne organizacije združenega dela in občani.

Teza 161

Sredstva, ki jih zagotovijo temeljne organizacije združenega dela in občani, se lahko uporabijo samo za namen, za katerega so bila dana.

1. PRORAČUN

Teza 162

Vire dohodkov občine določa občinska skupščina s proračunom in z drugimi predpisi. Sredstva občine razporeja občinska skupščina za posamezne namene v proračunu.

Občinska skupščina razporedi sredstva

za posamezne namene, potem ko je uskladila predvidene potrebe za posamezne dejavnosti s predvidenimi dohodki občine.

Teza 163

Družbene dejavnosti, ki jim občina zagotavlja sredstva v določenem odstotku skupnih dohodkov, samostojno sprejema svoje finančne načrte dohodkov in izdatkov, ki so sestavni del proračuna občine.

Teza 164

Z letnim proračunom občine zagotovi občinska skupščina sredstva za delovanje občinske uprave. Kolektiv uprave občinske skupščine in njegov svet samostojno razporejata sredstva za posamezne namene s svojim finančnim načrtom.

Teza 165

Predlog proračuna napravi za to pristojni upravni organ. V predlogu obravnava programe in finančne načrte vseh potrošnikov proračuna. Končni predlog predloži v obravnavo svetu za finance. Sprejeti ali spremenjeni predlog predloži svet v obravnavo skupščini.

Teza 166

Predno občinska skupščina sprejme proračun, da njegov osnutek v razpravo zborom občanov in krajevnim skupnostim.

Občani na zborih občanov razpravljajo o predvideni razporeditvi sredstev za komunalne, kulturne, socialno-varstvene, prosvetne in druge dejavnosti.

Po razpravi na zborih občanov skupščina dokončno sprejme proračun. Kadar skupščina ni upoštevala predlogov in pripomb zborov občanov glede proračuna, obvesti o svojih stališčih krajevne skupnosti.

2. Skladi

Teza 167

Za financiranje posameznih družbenih potreb, obveznosti in nalog, ki terjajo trajno zagotavljanje finančnih sredstev in posebne organe upravljanja, lahko občina ustanovi sklade.

Skladi, katerih ustanovitelj ni predviden z zakonom, se ustanovijo z odlokom občinske skupščine.

Teza 168

Občani lahko na zborih občanov in zborih delovnih ljudi dajejo pobudo za ustanovitev namenskih skladov z udeležbo lastnih sredstev.

Teza 169

Občinska skupščina je dolžna ustanoviti namenski sklad, v katerem se združujejo sredstva občanov, temeljnih organizacij združenega dela ali krajevnih skupnosti, kadar se za ustanovitev takšnega sklada veljavno izreče večina zborov občanov oziroma zborov delovnih ljudi ali krajevnih skupnosti, ki dajejo sredstva.

Teza 170

Občinski skladi so pravne osebe in se upravljajo po načelih družbenega samoupravljanja. Podrobnejše predpise o poslovanju skladov določajo njihovi statuti in pravilniki.

Teza 171

Občinska skupščina spremlja delo in programe občinskih skladov ter namensko uporabo njihovih sredstev.

Samoupravni organi skladov so dolžni dajati občinski skupščini poročilo o svojem poslovanju najmanj enkrat na leto.

Zaključni račun sklada se mora predložiti v potrditev občinski skupščini.

Teza 172

Sklad se ustanovi z odlokom.

Odlok o ustanovitvi sklada mora vsebovati:

1. naziv sklada,
2. namen in dejavnost sklada,
3. pravni položaj sklada,
4. vire sredstev sklada,
5. organe upravljanja in način formiranja organov,
6. organ, ki opravlja administrativno delo sklada,
7. druge določbe, ki so pomembne za poslovanje sklada.

3. Sredstva interesnih skupnosti

Teza 173

Interesne skupnosti svoja sredstva, ki jih zbirajo na osnovi družbenih dogovorov in samoupravnih sporazumov, razporejajo za svojo dejavnost na podlagi programov dela in finančnih načrtov.

Teza 174

Sredstva interesnih skupnosti se stekajo iz prispevkov uporabnikov storitev, občine in drugih družbenopolitičnih skupnosti ter lastne dejavnosti.

Teza 175

Finančni programi in načrti ter zaključni računi interesnih skupnosti so javni.

VI. NALOGE IN POVEZANOST SKUPŠČINE KOT ORGANA OBLASTI IN SAMOUPRAVLJANJA Z DRUŽBENIM DOGAJANJEM V OBČINI

1. Skupščina občine in organizacije združenega dela

Teza 176

Za razvoj materialne osnove občine in za uresničevanje samoupravno dogovorjenih nalog in dolžnosti delujejo temeljne organizacije združenega dela, skupnosti temeljnih organizacij združenega dela in delovne organizacije na področju industrije in obrti, kmetijstva in gozdarstva, gradbeništva, prometa in zvez ter drugih gospodarskih dejavnosti.

Teza 177

Za zadovoljevanje splošnih družbenih potreb občanov in organizacij združenega dela pa delujejo delovne skupnosti na področju izobraževanja in vzgoje, kulture in prosvete, zdravstva in socialnega varstva, telesne vzgoje in drugih družbenih dejavnosti.

Teza 178

Razmerje med občino in organizacijami združenega dela temelji na načelu samostojnosti in medsebojnih obveznosti, ki se uresničujejo z medsebojnimi dogovori in sporazumi.

Teza 179

Skupščina občine in njeni organi pospešujejo delovanje organizacij združenega dela na splošno kot tudi pri posameznih delovnih nalogah.

Teza 180

Skupščina občine in njeni organi smejo od organizacij združenega dela poleg rednih poročil zahtevati tudi posebna poročila in podatke, ki omogočajo vpogled v njihovo delo in splošno stanje.

Teza 181

Delovne skupnosti in organi samoupravljanja organizacij združenega dela so dolžne razpravljati in se odločati o priporočilih in sklepih skupščine občine in njenih organov.

Če se ne ravna po sklepih in ne sprejmejo priporočil, so dolžne o tem obvestiti skupščino in navesti razloge.

Teza 182

Skupščina občine in njeni organi vodijo splošen nadzor nad upravljanjem in izkoriščanjem družbenega premoženja na območju občine in ukrepajo v okviru veljavnih predpisov in na podlagi priporočil, da zagotovijo pravilno uporabljanje in izkoriščanje tega premoženja.

Teza 183

Organizacije združenega dela in druge organizacije, katerim je družbeno premoženje dano v upravljanje, so dolžne upravljalci to premoženje v skladu s splošnimi družbenimi interesi.

2. Načrtovanje družbenega razvoja

Teza 184

Skladni razvoj gospodarstva in družbenih dejavnosti je na območju občine zagotovljen in načrtno usmerjen s perspektivnim in letnimi družbenimi programi razvoja ter z ukrepi za njihovo izvrševanje, z urbanističnim programom in drugimi prostorskimi načrti ter programi, z ustvarjanjem splošnih pogojev za skladen razvoj gospodarstva in družbenih služb ter z usklajevanjem splošne potrošnje s proizvodnjo.

Teza 185

Vse delovne, samoupravne in interesne skupnosti v občini sprejmejo svoje letne in perspektivne programe razvoja.

Teza 186

Program razvoja občine temelji na programski usmeritvi SZDL, na predvidevanjih in smernicah širših družbenopolitičnih skupnosti o razvojni politiki ter na predvidevanjih in programih razvoja organizacij združenega dela, samoupravnih in interesnih skupnosti ter izhaja iz načela, da je osnova za naraščanje družbenega proizvoda in osebne potrošnje nenehna rast produktivnosti dela.

Teza 187

Da bi se pri sprejemanju in uresničevanju programa razvoja uresničila pobuda občanov in organizacij združenega dela, da občinska skupščina osnutek programa razvoja v razpravo krajevnim skupnostim, samoupravnim organom organizacij zdu-

ženega dela, samoupravnim skupnostim ter družbenopolitičnim organizacijam, da dajo k njemu svoje pripombe in predloge.

3. Gospodarska dejavnost

Teza 188

Na področju gospodarstva občina usmerja razvoj gospodarskih dejavnosti in analizira poslovanje gospodarskih organizacij združenega dela ter jih spodbuja in podpira pri uvajanju sodobne organizacije dela, pri ukrepih za proučevanje proizvodnje in produktivnosti dela ter ekonomičnosti poslovanja.

Teza 189

Občina spodbuja družbeno dogovarjanje o ustvarjanju in delitvi dohodka ter osebnih dohodkov ter podpira vse oblike sodelovanja gospodarskih organizacij.

Teza 190

Občina skrbi za pospeševanje in razvoj kmetijske proizvodnje, zagotavlja smotno izkoriščanje kmetijskih površin v družbeni in zasebni lasti, omogoča uvajanje sodobnih metod gospodarjenja in sprejema ustrezne ukrepe za razvoj kmetijskih gospodarstev.

Teza 191

Za zadovoljevanje potreb občanov, organizacij združenega dela in drugih organizacij občina podpira razvoj sodobne obrtne proizvodnje in obrtnih storitev v obliki gospodarskih organizacij, kakor tudi razvoj zasebne obrti.

Občina prav tako spodbuja in pospešuje razvoj trgovine na svojem območju in predvsem pospešuje razvoj maloprodajne trgovske mreže.

Občina spremlja tudi razvoj gostinstva in turizma na svojem območju ter daje pobude in pomoč za napredek teh dejavnosti.

Teza 192

Na področju urbanizma skrbi občina za smotern urbanistični razvoj svojega območja v skladu z gospodarskim in družbenim razvojem občine, pri čemer sprejema urbanistični program, urbanistične načrte, zazidalne načrte in določa naselja ter območja, ki jih ureja urbanistični red.

Občina sprejema predpise s področja urbanističnega načrtovanja in graditve investicijskih objektov, opravlja geodetsko službo, skrbi za varstvo narave, skrbi za načrtovanje in izvajanje zaščitnih ukrepov pred vojnimi akcijami in opravlja druge zadeve s tega področja.

a. Kmetijstvo in obrt

Teza 192/1

Delovni ljudje v občini, ki z osebnim delom samostojno opravljajo kmetijsko, obrtno, gostinsko ali turistično dejavnost in z zakonom določeno drugo gospodarsko ali negospodarsko dejavnost združeni v zadrugah, posebnih organizacijah združenega dela in drugih oblikah svojega samoupravnega združevanja, izražajo, soočajo, usklajujejo in odločajo o svojih interesih, neposredno volijo svoje delegacije ter pošiljajo svoje delegate v občinsko skupščino in v druge skupne organe samoupravljanja v občini.

Teza 192/2

V lastnih oblikah samoupravnega združevanja se delovni ljudje samoupravno organizirajo, ustanavljajo svoje organe, urejajo neposredno in s samoupravnimi sporazumi svoja medsebojna razmerja pri delu in odločajo o združevanju svojega dela in svojih delovnih sredstvih.

4. Komunalna in stanovanjska dejavnost

Teza 193

Za zadovoljevanje vsakodnevnih potreb občanov in organizacij združenega dela zagotavlja občina skladen razvoj komunalnih in storitvenih dejavnosti.

Teza 194

Občina skrbi za gradnjo komunalnih objektov in naprav ter za ustanavljanje in organizacijo komunalnih služb.

Občina skrbi predvsem za:

1. gradnjo objektov za oskrbo naselij s pitno vodo,
2. javno kanalizacijo,
3. elektrifikacijo in javno razsvetljavo naselij,
4. gradnjo in vzdrževanje pokopališč,
5. povezavo naselij z javnimi prevoznimi sredstvi,
6. gradnjo, modernizacijo in vzdrževanje občinskih cest in mestnih ulic,
7. modernizacijo in razširitev telefonskega omrežja,
8. urejanje zunanjega izgleda naselij, vzdrževanje parkov, zelenic in drugih javnih objektov in naprav,
9. veterinarsko higieno,
10. druge komunalne dejavnosti.

Teza 195

Za izgradnjo in vzdrževanje komunalnih naprav v posameznih krajih prispeva sredstva zlasti neposredni uporabniki.

Občina daje prednost tistim investicijam na področju komunalne gradnje v posameznih krajih in naseljih, kjer je večja materialna soudeležba in sodelovanje občanov, upoštevajoč tudi nujnost potreb.

Teza 196

Komunalno dejavnost v občini opravljajo predvsem komunalne organizacije združenega dela, ki upravljajo komunalne objekte in naprave.

Upravljanje in vzdrževanje komunalnih naprav lahko občinska skupščina prenese tudi na krajevne skupnosti. Krajevne skupnosti upravljajo komunalne naprave neposredno ali po posebnih telesih, ki jih same ustanovijo.

Teza 197

Komunalne organizacije združenega dela so samostojne samoupravne organizacije, ki opravljajo dejavnost posebnega družbenega pomena. V najvišjih organih upravljanja komunalnih organizacij združenega dela sodelujejo tudi predstavniki družbene skupnosti.

Teza 198

Pristojni organi komunalnih organizacij združenega dela morajo obravnavati

pripombe in predloge zainteresiranih organizacij in občanov glede dela komunalnih organizacij združenega dela, ki se tiče njihovih potreb, ter jim na njihovo zahtevo dajati poročila o svojem delu.

Splošne pogoje za opravljanje in uporabo komunalnih storitev predpiše občinska skupščina.

Teza 199

V skladu z družbenim in gospodarskim razvojem ter urbanističnim programom skrbi občina za načrtno, smotrno in ekonomično gradnjo stanovanj in poslovnih prostorov, spodbuja in organizira združevanje sredstev za izvajanje organizirane gradnje sosesk in zaključenih območij ter zagotavlja čimbolj ugodne pogoje za vse oblike družbene in zasebne gradnje.

Teza 200

Občina skrbi za pravilno razdeljevanje stanovanj, s katerimi razpolaga, pri čemer upošteva predvsem občane, ki so potrebni posebnega družbenega varstva.

Merila in pogoje, pod katerimi oddaja stanovanja, določi občinska skupščina s posebnim predpisom.

Teza 201

Da se zagotovi javnost delovanja in družbeni nadzor, so organizacije združenega dela, samoupravne interesne skupnosti ter drugi organi, ki opravljajo dejavnost posebnega družbenega pomena, dolžne seznanjati skupščino občine in občane s svojimi delovnimi programi, akti samoupravljanja in svojim delom.

5. Skupne potrebe s področja družbenih dejavnosti

a. Splošne določbe

Teza 202

Skupne potrebe občanov in organizacij združenega dela na področju vzgoje in izobraževanja, otroškega varstva, družbenega varstva, varstva invalidov in borcev NOV, zdravstvenega varstva, kulture in prosvete, telesne kulture, rekreacije, tehnične vzgoje in drugih dejavnosti občina organizirano zadovoljuje preko organizacij združenega dela, samoupravnih in interesnih skupnosti ter področij in po svojih organih.

Teza 203

Občina zagotavlja samostojno materialno osnovo in spodbuja samoupravljanje v teh dejavnostih.

Delovne skupnosti in organ samoupravljanja usmerja k čim racionalnejši uporabi družbenih sredstev za čimbolj kvalitetno delovanje.

b. Izobraževanje in vzgoja

Teza 204

Občina oblikuje enotno politiko vzgoje in izobraževanja ter v sodelovanju s temeljno izobraževalno skupnostjo in strokovnimi organi sprejema smernice ter okvirne programe razvoja na tem področju.

V skladu s programom razvoja izobraževanja in vzgoje občina ustanavlja osnovne in posebne šole, vzgojno varstvene zavode, srednje šole ter organizira oddelke višjih in visokih šol.

Teza 205

Nadzorno, svetovalno in strokovno proučevalno službo na področju vzgoje in izobraževanja opravlja v občini v skladu z zakonom zavod za šolstvo SRS.

Teza 206

Otrokom z motnjami v telesnem in duševnem razvoju, ki se ne morejo vzgajati v rednih šolah, omogoča občina pouk v posebnih šolah.

V okviru materialnih možnosti sodeluje občina tudi pri poklicnem usmerjanju tistih otrok z motnjami v telesnem in duševnem razvoju, katerim poklicno usposabljanje ni zagotovljeno v breme kakšnih drugih družbenih sredstev, starši pa poklicnega usposabljanja glede na svoje gnotno stanje sami ne morejo zagotoviti.

Teza 207

Občina zagotavlja preko temeljne izobraževalne skupnosti stalnost financiranja osnovnih nalog izobraževanja, zlasti osnovnim šolam in vzgojnovarstvenim zavodom.

Teza 208

Vzgojno izobraževalni zavodi, ki jih v skladu z zakonom ustanovi občina, so dolžni vsaj enkrat na leto poročati skupščini o svojem delu. Občinska skupščina je dolžna poročati o svojem delu tudi temeljna izobraževalna skupnost.

Teza 209

Za uresničevanje družbene skrbi za otroke, za upravljanje z družbenimi sredstvi za otroško varstvo in za obravnavanje drugih vprašanj s področja otroškega varstva občina preko sveta za otroško varstvo pri temeljni izobraževalni skupnosti zagotavlja sredstva za financiranje nekaterih oblik organiziranega varstva obrok ter pospešuje organiziranje varstveno vzgojnih zavodov.

Teza 210

Občina daje štipendije in posojila za izobraževanje dijakom srednjih šol ter študentom višjih in visokih šol v skladu s kadrovsko politiko. V ta namen občina skupaj z delovnimi in drugimi organizacijami zagotavlja sredstva za štipendije in druge oblike pomoči pri šolanju, daje pobude za združevanje sredstev, sklepa družbene dogovore in ustanavlja sklade za štipendiranje.

Teza 211

Skupaj z delovnimi in drugimi organizacijami občina skrbi tudi za izobraževanje odraslih ter preko raznih oblik izobraževanja dopolnjuje izobrazbo občanov.

c. Družbeno varstvo

Teza 212

Občina skrbi za ustvarjanje pogojev za usposobitev za delo nesposobnih oseb ter zagotavlja najpotrebnejša sredstva za življenje materialno nepreskrbljenim in za delo nesposobnim osebam.

Teza 213

Posebno skrb posveča občina varstvu otrok in družine ter skrbi za varstvo občanov, ki niso zmožni, da bi skrbeli sami zase, za svoje pravice in koristi.

Teza 214

Družbeno varstvo izvaja v občini Center za socialno delo v sodelovanju s krajevnimi skupnostmi, organizacijami združenega dela, društvenimi organizacijami in drugimi.

Teza 215

Neposredno izvršujejo družbeno varstvo predvsem delovne organizacije in krajevnih skupnosti tako, da obravnavajo in rešujejo socialno problematiko in organizirajo socialne službe v posameznih organizacijah in skupnostih.

Na krajevnih skupnostih prenaša občina predvsem tiste naloge s področja družbenega varstva, ki pomenijo neposredno pomoč socialno ogroženim osebam.

d. Varstvo invalidov in borcev NOV

Teza 216

Borcem NOV, vojaškim vojnim invalidom, žrtvam fašističnega nasilja ter članom njihovih družin in borcem za severno mejo posveča občina posebno skrb.

Teza 217

Naloga občine je, da posebno spremlja probleme in razmere borcev in invalidov NOV ter družin padlih borcev in skupaj z organizacijami združenj borcev NOV, delovnimi in drugimi organizacijami sprejema ukrepe za izboljšanje njihovih materialnih in stanovanjskih razmer ter zdravstvenega varstva tistim, ki tega varstva nimajo iz drugega naslova.

Teza 218

Če borci in invalidi NOV nimajo dovolj lastnih sredstev za preživljanje, jim občina prizna stalno, občasno ali enkratno družbeno pomoč. Natančnejše pogoje glede določitve družbene pomoči določi občinska skupščina z odlokom.

Teza 219

Pri dodeljevanju štipendij in drugih oblik pomoči imajo otroci borcev in otroci žrtev fašističnega nasilja ob izpolnjevanju enakih pogojev z drugimi prosilci prednostno pravico.

e. Zdravstveno varstvo

Teza 220

Zdravstveno varstvo v občini zagotavljajo skupnost zdravstvenega zavarovanja, zdravstvene organizacije združenega dela, temeljne organizacije združenega dela, občina in druge organizacije.

Teza 221

Posebna skrb občine, skupnosti zdravstvenega zavarovanja, organizacij združenega dela in drugih organizacij je razvijanje preventivnega zdravstvenega varstva.

Še posebno skrb posveča občina preventivnemu zdravstvenemu varstvu predšolskih in šolskih otrok ter mladine, pri čemer sodelujejo tudi šolski in vzgojni varstveni zavodi, krajevnih skupnosti, organizacije Rdečega križa in druge zainteresirane organizacije.

Teza 222

Zdravstveno varstvo izvajajo neposredno zdravstvene delovne organizacije v skladu z zakonom in programom zdravstvenega varstva.

Teza 223

Za izvajanje zdravstvenega varstva sklepajo zdravstvene organizacije združenega dela družbene dogovore, samoupravne sporazume in pogodbe s skupnostmi zdravstvenega zavarovanja, organizacijami združenega dela in občino.

Teza 224

Program zdravstvenega varstva sprejmejo po načelih družbenega dogovarjanja občinska skupščina skupnosti zdravstvenega zavarovanja, zdravstvene organizacije združenega dela in druge zainteresirane družbene organizacije.

Program zdravstvenega varstva se sprejme praviloma za območje, ki se ujema z območjem skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev.

Teza 225

V skladu s programom zdravstvenega varstva ustanavlja občina samostojno ali skupaj z drugimi občinami ustrezne zdravstvene organizacije združenega dela in skrbi, da delo teh organizacij zadovoljuje potrebe občanov po zdravstvenem varstvu.

Teza 226

Občina skrbi za uveljavljanje zakonitih pravic zdravstvenega varstva občanov.

Teza 227

Občanom, ki po veljavnih predpisih niso zajeti z obveznim zdravstvenim zavarovanjem in sami nimajo možnosti kriti stroškov zdravljenja, občina zagotavlja plačilo stroškov za zdravstvene storitve v skladu s svojimi predpisi in sporazumom, ki ga občinska skupščina sklene s skupnostjo zdravstvenega zavarovanja.

Teza 228

V zadevah posebnega družbenega pomena sodelujejo v najvišjem organu samoupravljanja zdravstvene organizacije združenega dela poleg članov delovne skupnosti tudi predstavniki skupnosti zdravstvenega zavarovanja in drugih zainteresiranih samoupravnih skupnosti ter občinske skupščine.

f. Kultura in prosveta

Teza 229

Občina skrbi za uspešen razvoj kulture kot sestavine človekove osebnosti, družbenega življenja in napredka, za zadovoljevanje kulturnih potreb občanov in varovanje kulturne dediščine.

Teza 230

Temeljna kulturna skupnost načrtno razvija kulturno dejavnost tako, da so kulturne dobrine dostopne vsem občanom. Program svojega delovanja oblikuje po načelih družbenega dogovarjanja.

Teza 231

Kulturnoprosvetno dejavnost pospešuje in razvija občina predvsem s tem, da:

1. ustanavlja in pospešuje razvoj kulturnoprosvetnih ustanov in v okviru svojih možnosti zagotavlja sredstva za njihovo delo,
2. pomaga društvom in organizacijam pri izvrševanju njihovih nalog,
3. skrbi za gradnjo in vzdrževanje ob-

jektov, ki so namenjeni kulturnoprosvetni dejavnosti,

4. skrbi za varstvo kulturnih in zgodovinskih obležij ter dokumentov iz NOB na svojem območju,

5. podpira prirejanje proslav, razstav in drugih kulturnoprosvetnih manifestacij,

6. pospešuje amatersko in drugo kulturnoprosvetno dejavnost.

g. Telesna kultura, rekreacija in tehnična vzgoja

Teza 232

Občina skrbi za napredek telesnovzgojne dejavnosti in rekreacije ter splošno tehnično izobraževanje in v ta namen sodeluje na podlagi programa sredstva.

Teza 233

Občina skrbi za telesno vzgojo in rekreacijo ter tehnično vzgojo predvsem s tem, da podpira telesnovzgojna društva, turistična društva, planinska društva, društva tabornikov, počitniška letovanja in druge organizacije pri njihovem delovanju.

Poleg navedenega podpira občina telesnovzgojno dejavnost tudi tako, da sama z lastnimi sredstvi gradi naprave in objekte za potrebe telesne kulture ali pa s svojimi sredstvi le sodeluje pri gradnji, pri kateri vlagajo svoja sredstva v denarju in delu krajevnih skupnosti, delovne organizacije in občani.

6. Splošni ljudski odpor in družbena samozaščita

Teza 234

Občina skupaj s krajevnimi skupnostmi, temeljnimi organizacijami združenega dela, drugimi samoupravnimi in interesnimi skupnostmi ter družbenopolitičnimi, društvenimi in društvenimi organizacijami razvija pripravljenost, sposobnost in učinkovitost na področju splošnega ljudskega odpora.

Teza 235

Na področju splošnega ljudskega odpora občina:

1. izdela razvojni in vojni načrt,
2. organizira, oborožuje in opremlja svoje enote in službe teritorialne obrambe,
3. na svojem ozemlju organizira civilno zaščito,
4. urejuje in vzdržuje javna zaklonišča,
5. usmerja in pripravlja gospodarstvo na svojem območju za delo v vojnih pogojih,
6. organizira in izvaja pouk prebivalstva za obrambo in zaščito ter pouk enot in služb teritorialne obrambe in enot civilne zaščite,
7. opravlja zadeve v zvezi z vojaško obveznostjo in vojaško mobilizacijo in druge zadeve v zvezi z dolžnostmi in pravicami občanov po zakonu o narodni obrambi,
8. usklajuje, usmerja in aktivira delo vseh družbenih dejavnikov v občini na področju narodne obrambe,
9. izvršuje ukrepe pripravljenosti za primer vojne nevarnosti,
10. opravlja druge naloge s področja narodne obrambe skladno z ustavo, zakoni in drugimi predpisi.

Teza 236

Pri izvrševanju svojih nalog občina svo- je delo usklajuje z delom republiških in drugih organov s področja narodne obrambe.

Teza 237

Organizacijo in način dela skupščine občine, temeljnih organizacij združenega dela in drugih organizacij v primeru neposredne vojne nevarnosti ali v vojnem stanju ureja občinska skupščina s posebnim odlokom.

Teza 237/1

S krepitvijo in nadaljnjim razvojem demokracije in družbenih odnosov se vedno bolj pojavlja potreba za še intenzivnejšim izpolnjevanjem sistema ukrepov, ki bodo zagotavljali varnost našega družbenega sistema in s tem tudi varnost občanov in družbe.

Teza 237/2

Izgrajevanje sistema družbene samozagrade terja popolno pripravljenost občana in delovnega človeka, nosilca samozagrade, da brani svoj družbeni sistem.

VII. POVEZOVANJE OBČINE Z DRUGIMI DRUŽBENOPOLITIČNIMI SKUPNOSTMI

1. Medobčinsko sodelovanje

Teza 238

Občina sodeluje z drugimi občinami za razvijanje skupnih interesov, izmenjavo izkušenj in medsebojno pomoč.

Teza 239

V ta namen občina skupaj z drugimi zainteresiranimi občinami ustanavlja svet občin kot posvetovalni organ skupščin občin, ustanavlja skupne organe in organizacije.

Pristojnosti in naloge sveta občin se določijo v aktu o ustanovitvi.

Teza 240

Zaradi razvijanja bratstva in enotnosti, zrastlega v narodnoosvobodilni vojni, občina Novo mesto sodeluje z občinami Banije, Bosanske krajine, Bele krajine, Dolenjske, Korduna, Like, Moslavine in Zahodne Slavonije v okviru Zleta bratstva in enotnosti.

Teza 240/1

Občina Novo mesto navezuje prijateljske stike in sodeluje z občinami v Jugoslaviji in v drugih deželah.

Z občinami, ki imajo podobne značilnosti in enako zgodovinsko preteklost, je sodelovanje še posebno tesno. S temi občinami se lahko izmenjajo listine o pobratstvu in sklenejo dobri prijateljski odnosi.

Teza 241

Medobčinsko sodelovanje se podrobneje uredi v statutih, družbenih dogovorih, samoupravnih sporazumih in pogodbah.

2. Sodelovanje občine z organi SR Slovenije

Teza 242

Skupščina občine in njeni organi sode-

lujejo z republiško skupščino in njenimi organi, izmenjujejo mnenja o zadevah, ki so pomembne za občino in republiko ter dajejo mnenja, predloge in stališča o predlogih aktov in o vprašanjih, ki jih obravnava republiška skupščina.

Teza 243

Skupščina občine izvoli za zasedanje delegatov občin v skupščini SR Slovenije ustrezne delegate.

Občinska skupščina lahko izvoli delegata občine za posamezno zasedanje, za več zasedanj v skupščini SR Slovenije ali več delegatov za zastopanje občine v določenih vprašanjih neglede na število zasedanj.

Teza 244

Potem, ko skupščina občine prouči vprašanja, ki bodo obravnavana na zasedanju delegatov, pooblasti delegate, da zastopajo njena mnenja, stališča in predloge.

Teza 245

Delegat občine na zasedanju v skupščini SR Slovenije lahko zastopa mnenja in stališča in daje predloge v skladu s stališči občinske skupščine, sprejetimi ob proučevanju vprašanja, ki bo na zasedanju, ter mnenja in stališča, ki jih je sicer sprejela skupščina, njen zbor ali sveti v svojih splošnih predpisih in drugih sklepih. Delegat na zasedanju ne more zastopati mnenj in stališč ali predlagati predlogov, ki jih je občinska skupščina izključila ali ki bistveno spreminjajo njena mnenja, stališča in predloge.

Teza 246

Delegat mora poročati občinski skupščini na prvi njeni seji o mnenjih, stališčih in predlogih, ki jih je na zasedanju v skupščini SR Slovenije zastopal in o sklepih, ki jih je zasedanje sprejelo.

VIII. NORMATIVNI AKTI OBČINSKE SKUPŠČINE

Teza 247

Občinska skupščina samostojno ureja s predpisi zadeve iz svoje pristojnosti, druge zadeve pa urejajo občinska skupščina in njeni organi s predpisi, kolikor so za to pooblašteni z zakonom in drugimi predpisi.

Teza 248

Občinska skupščina in njeni organi izdajajo pri opravljanju svojih nalog naslednje predpise in druge akte:

1. občinska skupščina izdaja: odloke, odredbe, navodila, odločbe, sklepe, smernice, priporočila, resolucije in deklaracije,

2. sveti občinske skupščine izdajajo: odredbe, navodila, odločbe, sklepe, smernice, priporočila in poročila,

3. upravni organi občinske skupščine izdajajo: odločbe ter upravna in strokovna navodila, če so za to pooblašteni.

Teza 249

Za predpise in druge akte, ki jih izdaja občinska skupščina, zbira podatke, strokovno pripravi in sestavi osnutek upravnih organov, v katerega področje spada zadeva. Upravni organ predloži osnutek pred-

pisa oziroma drugega akta v obravnavo pristojnemu svetu ali drugemu pristojnemu kolegijemskemu organu.

Osnutek obravnava svet ali drug pristojni kolegijemski organ na svoji seji in s sklepom odloči, ali se osnutek kot predlog sveta ali drugega kolegijemskega organa predloži občinski skupščini.

Če gre za predpise in druge akte, ki urejajo zadeve, za katere je po tem statutu določeno, da je pred izdajo potrebno mnenje in sodelovanje občanov, članov delovnih skupnosti ali organizacije Socialistične zveze delovnega ljudstva, se mora to mnenje dobiti pred predložitvijo predloga občinski skupščini.

O predlogu razpravlja občinska skupščina na prvi seji in odloči o sprejetju predloga.

Teza 250

Za predpise in druge akte, ki jih izdajajo sveti občinske skupščine, zbira podatke, strokovno pripravi in sestavi osnutek upravnih organov, v katerega področje spada zadeva ter ga pošlje pristojnemu svetu v obravnavo in sprejem. Če gre za predpis oziroma druge akte, ki urejajo pomembnejše zadeve za občane ali člane delovnih skupnosti in za zadeve, za katere je po tem statutu potrebno mnenje in sodelovanje občanov, članov delovnih skupnosti ali organizacije Socialistične zveze delovnega ljudstva, mora svet dobiti to mnenje pred izdajo predpisa oz. akta.

Teza 251

Vsi akti splošnega pomena občinske skupščine ter odredbe njenih svetov se objavijo v uradnem glasilu.

Teza 252

Splošni akti občinske skupščine začnejo veljati osmi dan po objavi v uradnem glasilu, če ni v samem predpisu določeno drugače.

IX. IZVRŠEVANJE ODLOČITEV OBČINSKE SKUPŠČINE, ZAKONOV IN USTAVE

1. Sveti občinske skupščine

Teza 253

Sveti občinske skupščine so politično izvršilni organi in organi družbenega samoupravljanja na področju, za katero so ustanovljeni. Sveti skrbijo za uresničevanje politike in za izvrševanje zakonov in drugih predpisov ter aktov občinske skupščine, dajejo predloge za določitev politike občinske skupščine in za sprejem njenih aktov, sprejemajo predpise, za katere so pooblašteni, ter obravnavajo vprašanja, ki imajo splošen pomen za delovne in druge organizacije ter občane.

Teza 254

Svete občinske skupščine sestavljajo člani, ki jih delegirajo vanje samoupravne in interesne skupnosti in druge organizacije ter člani, ki jih izvoli občinska skupščina izmed svojih članov in izmed drugih občanov.

Mandat članov svetov občinske skupščine traja štiri leta.

Občinska skupščina lahko razreši tiste člane svetov, ki jih je izvolila, predno jim poteče mandat, druge organizacije pa

lahko odpokličejo tiste člane, ki so jih delegirale in namesto njih delegirajo druge.

Teza 255

Predsednike svetov imenuje občinska skupščina. Z odlokom občinske skupščine se natančneje določijo naloge svetov, število članov ter katere organizacije in koliko članov delegirajo v svet.

2. Komisije občinske skupščine

Teza 256

Za proučevanje določenih zadev, pripravljanje predlogov in za opravljanje drugih zadev iz svojega delovnega področja ima občinska skupščina stalne inčasne komisije.

Stalne komisije ustanovi občinska skupščina z odlokom,časne komisije pa s sklepom.

Teza 257

Stalne komisije izvoli občinska skupščina za dobo štirih let,časne pa za čas, dokler ne opravijo svojega dela.

Občinska skupščina lahko vsak čas razreši vse ali posamezne člane komisij in izvoli nove.

Teza 258

Delegat občinske skupščine je lahko član največ dveh stalnih komisij.

3. Samostojni skladi

Teza 259

Občinska skupščina ustanavlja družbene sklade za razvoj posameznih služb in dejavnosti, ki so splošnega družbenega pomena in je za njihovo uspešno delovanje potrebna stalna in trajna zagotovitev sredstev.

Teza 259/1

Družbene sklade ustanavlja občinska skupščina glede na potrebe posameznih dejavnosti v občini s posebnim odlokom, s katerim hkrati določi namen ter skladno z zakonom, občinskim proračunom in drugimi predpisi občinske skupščine tudi vire sredstev sklada,organe upravljanja, pravice in dolžnosti uporabnikov sredstev sklada ter druge okoliščine, ki so pomembne za poslovanje sklada.

Teza 259/2

Z odlokom o ustanovitvi sklada se določijo pravice in obveznosti ustanovitelja do sklada.

Teza 259/3

Skladi so v izvrševanju posameznih zadev, ki jim jih zaupa občinska skupščina, samostojni.

4. Samoupravne skupnosti

Teza 260

V okviru nalog, naloženih s tem statutom, zakoni in odločitvami občinske skupščine, samoupravne skupnosti samostojno poslujejo.

5. Upravni organi

Teza 261

Občinski upravni organi neposredno

izvršujejo zakone in druge predpise, kolikor ni z zakonom izrecno določeno, da jih izvršujejo drugi organi občine oziroma organi širše družbenopolitične skupnosti, ter opravljajo strokovne naloge za občinsko skupščino in njene organe.

Upravni organi izvajajo politiko, ki jo določa občinska skupščina in predstavniški organi širše družbenopolitične skupnosti.

Odločajo v upravnih zadevah na podlagi zakonov in drugih zakonskih pooblastil.

Teza 262

Pri opravljanju zadev s svojega delovnega področja upravni organi sodelujejo med seboj, sodelujejo z organi upravljanja v temeljnih organizacijah združenega dela in z drugimi organi in organizacijami glede vprašanj, ki so skupnega pomena.

Teza 263

Upravni organi upravlajo upravne zadeve iz svojega delovnega področja samostojno na podlagi zakonov in drugih predpisov ter po smernicah občinske skupščine in njenih svetov.

Samostojnost upravnih organov v delu mora priti do izraza tako v izvrševanju predpisov kakor tudi v razvijanju njihove pobude pri odkrivanju in proučevanju problematike na njihovem področju. Za potrebe skupščine pripravljajo osnutke aktov, potrebne elaborate, analize in drugo strokovno gradivo ter predlagajo potrebne ukrepe, ki naj jih sprejme skupščina ali ustrezeni svet.

V okviru te samostojnosti morajo upravni organi s svojo organizacijo, načinom in metodami dela razviti samostojnost in pobudo upravnih delavcev na posameznih delovnih mestih in njihovo osebno odgovornost za opravljeno delo.

Teza 264

Upravni organi morajo skupščino in njene svete:

1. redno seznanjati s tekočimi problemi ter s svojimi pobudami in predlogi pomagati pri uresničevanju nalog,

2. opozarjati skupščino in ustrezen svet na protustavne in nezakonite splošne akte, ki jih izdajajo temeljne organizacije združenega dela in druge,

3. seznanjati organe samoupravljanja temeljnih organizacij združenega dela o nezakonitostih ter drugih nepravilnostih v delu organizacije, ki so jih ugotovili pri izvrševanju upravnega nadzorstva in jim predlagati ustrezne ukrepe, da jih odpravijo.

Teza 265

Delo občinskih upravnih organov je javno, če ni z zakonom ali drugimi akti občinske skupščine na podlagi zakona določeno, da je potrebno posamezne podatke varovati kot tajnost oziroma da se ne smejo objavljati.

O delu, problemih in ukrepih za njihovo reševanje z določenega področja upravnih organov, ki so pomembni za občane, delovne in druge organizacije, je javnost obveščena preko dnevnega tiska, zborov občanov, zborov delovnih ljudi in drugih sredstev javnega obveščanja.

Obvestila in podatke daje tajnik skupščine ali od njega pooblaščen oseba.

Teza 266

Delavci, zaposleni v občinskih upravnih organih, predstavljajo enotno delovno skupnost v mejah zakonov in na podlagi izdanih predpisov po načelu samoupravljanja, samostojno urejajo vprašanja, ki se tičejo notranjih razmer v občinski upravi.

Teza 267

Pravice samoupravljanja uresničujejo delovni ljudje občinske uprave neposredno in po svetu delovne skupnosti kot svojem predstavniškem organu.

Teza 268

Samoupravljanje delovnih ljudi v občinskih upravnih organih je urejeno s samoupravnimi sporazumi in drugimi akti v skladu z zakoni.

Teza 269

Sredstva za delo zagotovi občinskim upravnim organom občinska skupščina v proračunu na podlagi programa.

Delovna skupnost razpolaga s svojimi sredstvi samostojno in jih troši v skladu s samoupravnimi sporazumi, pravilniki in drugimi samoupravnimi akti ter na podlagi finančnega načrta.

Teza 270

Delavci v upravi so vsak na svojem delovnem mestu osebno odgovorni za zakonito, pravilno in kvalitetno ter pravočasno opravljanje nalog, ki so jim naložene. Delo opravljajo samostojno v okviru predpisov in danih pooblastil.

6. Sodnik za prekrške

Teza 271

Občinski sodnik za prekrške je samostojen organ občinske skupščine in je za svoje delo odgovoren občinski skupščini.

Teza 272

Sodnika za prekrške voli in razrešuje občinska skupščina v soglasju z republiškimi sekretariatom za notranje zadeve.

Sodnika za prekrške se voli za dobo osmih let, po preteku te dobe je lahko ponovno izvoljen.

Teza 273

Sodnik za prekrške mora na zahtevo, najmanj pa enkrat na leto poročati o svojem delu občinski skupščini.

7. Postaja milice in uprava javne varnosti

Teza 274

Postaja milice je organ za neposredno opravljanje nalog s področja javne varnosti na območju občine.

Teza 275

Postajo milice ustanovi in odpravi občinska skupščina v soglasju z republiškim sekretarjem za notranje zadeve.

Teza 276

Komandirja postaje milice imenuje brez razpisa in ga tudi razreši občinska skupščina v soglasju z republiškim sekretarjem za notranje zadeve.

Teza 276/1

Komandir postaje milice je odgovoren za svoje delo in delo postaje milice ter njenih oddelkov občinski skupščini in republikemu sekretarju za notranje zadeve.

Teza 276/2

Uprava javne varnosti je področni organ republikanskega sekretariata za notranje zadeve za opravljanje zadev javne varnosti iz republiške pristojnosti.

Upravo javne varnosti ustanovi z odločbo republiški sekretar za notranje zadeve in ji določi območje.

Teza 276/3

Upravo javne varnosti vodi načelnik uprave, ki je za svoje delo neposredno odgovoren republikemu sekretarju za notranje zadeve.

Teza 276/4

Načelnika uprave javne varnosti imenuje brez razpisa in ga razreši republiški sekretar za notranje zadeve, potem ko dobi mnenje prizadetih občinskih skupščin.

8. Krajevni uradi

Teza 277

Da bi se določene službe za občane uspešneje in lažje opravljale, ima občinska skupščina na območju občine krajevne urade.

Krajevni uradi delajo po navodilih tajnika občinske skupščine, v strokovnem pogledu pa tudi po navodilih temeljnega upravnega organa občinske skupščine, za katerega opravljajo strokovno delo, in po navodilih ustreznega upravnega organa občinske skupščine.

Teza 278

Občinska skupščina ustanovi krajevne urade s posebnim odlokom, obstoječe pa lahko združi ali ukine.

Teza 278/1

Krajevni urad opravlja zlasti naslednje zadeve:

1. daje občanom pojasnila o vseh zadevah, ki spadajo v pristojnost občinske skupščine in njenih organov,
2. tekoče obvešča organe občinske skupščine o željah, zahtevah in mnenjih občanov na svojem območju,
3. sprejema vloge občanov za organe občinske skupščine,
4. daje pravno pomoč na zaprosila državnih organov in zavodov,
5. vodi matične knjige, državljansko knjigo in volilne imenike ter izdaja izpiske iz njih,
6. opravlja prijavno in odjavno službo in vodi register občanov,
7. pripravlja gradivo za izdajanje osebnih izkaznic,
8. opravlja določene posle narodne obrambe,
9. izdaja potrdila v mejah veljavnih predpisov,
10. izdaja živinske potne liste in vodi pregled izdanih živinskih potnih listov,
11. vodi evidenco živine in vprežnih vozil,

12. sprejema in dopolnjuje prijave v zvezi s škodo po elementarnih neizgledih,

13. opravlja druge zadeve po veljavnih predpisih, ki mu jih naloži občinska skupščina ali pristojni temeljni upravni organi.

Teza 278/2

Na področju narodne obrambe krajevni uradi opravljajo naloge, ki jim jih naloži zakon, predpis, občinska skupščina, svet za narodno obrambo ali oddelek za narodno obrambo.

Teza 278/3

Na čelu krajevnega urada je šef krajevnega urada. Imenuje in razrešuje ga občinska skupščina.

X. VARSTVO ZAKONITOSTI

Teza 279

Splošni akti, ki jih sprejema občinska skupščina in njeni organi v mejah pristojnosti, morajo biti v skladu z zvezno in republiško ustavo, zveznimi in republiški predpisi ter s tem statutom.

Teza 280

Občinska skupščina lahko odpravi ali razveljavi protiušten ali nezakonit predpis ali drug splošen akt svojega politično izvršilnega organa, politično izvršilni organ pa lahko odpravi protiušten ali nezakonit predpis ali splošen akt upravnega organa.

Teza 281

Predsednik občinske skupščine lahko zadrži izvršitev akta, ki ga je izdal tajnik ali upravni organ občine izven upravnega postopka, in predlaga občinski skupščini, da o njem končno odloči.

Teza 282

Predsednika občinske skupščine obvesti tajnik takrat, kadar meni, da je akt, ki ga je izdal upravni organ izven upravnega postopka neveljaven, ali če vidi, da bi z izvršitvijo akta lahko nastala škoda.

Teza 283

Predsednik občinske skupščine zadrži izvršitev splošnega akta ali sklepa skupščine ali njenih organov, izdanega zunaj upravnega postopka, če meni, da ni v skladu z družbenimi interesi in z zakonom. Tako zadržani akt ali sklep predloži občinski skupščini, da na prvi seji o njem odloči.

Teza 284

Tajnik občinske skupščine zadrži izvršitev nezakonitega akta, ki ga je izdal svet delovnega kolektiva. O zadržanem aktu obvesti predsednika skupščine, da predloži akt v razpravo in odločitev občinski skupščini.

Teza 285

Občinska skupščina lahko zadrži izvršitev splošnega akta, ki ga je izdala delovna ali druga samoupravna organizacija na območju občine, če meni, da je splošni akt v nasprotju z družbenimi interesi, da ni v skladu z ustavo in veljavnimi zakoni.

O protiuštenosti ali nezakonitosti splošnega akta, katerega izvršitev je zadržala občinska skupščina, odloča na predlog občinske skupščine ustavno sodišče.

Teza 286

Zaradi varstva zakonitosti lahko občani opozarjajo občinsko skupščino in njene organe na vse splošne akte, ki so jih izdali katerikoli organi na območju občine, če o njih sodijo, da niso v skladu z ustavo, zakoni, tem statutom in s splošnimi akti občinske skupščine in njenih organov.

XI. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

Teza 287

Pravni akti, ki jih morajo izdati po določbah tega statuta občinska skupščina in njeni organi, morajo biti izdani najkasneje v enem letu po uveljavitvi tega statuta.

V istem roku morajo biti vsklajena z določbami tega statuta vsa obstoječa stanja.

Teza 288

Spremembo statuta lahko predlaga vsak zbor občinske skupščine, komisija za statut, zbori občanov, zbori delovnih ljudi, krajevne skupnosti in občinska konferenca SZDL.

Teza 289

Organi in organizacije predlagajo spremembo statuta prek komisije za statut.

Teza 290

Osnutek sprememb in dopolnitev statuta najprej obravnava komisija za statut. Osnutek s svojimi dopolnitvami in poročilom predloži komisija v sprejem občinski skupščini.

Občinska skupščina najprej odloči o tem, ali vzame predlog za spremembo statuta v obravnavo, ali ga predhodno pošlje v obravnavo zborom občanov in zborom delovnih ljudi.

Teza 291

Občinska skupščina da osnutek statuta v obravnavo zborom občanov in zborom delovnih ljudi tedaj, kadar gre za popolnoma nov statut ali kadar gre za spremembo določil statuta, ki neposredno zadevajo pravice in dolžnosti krajevnih skupnosti, zborov občanov in zborov delovnih ljudi.

Teza 292

Druge spremembe statuta občinska skupščina sprejme brez predhodne obravnave prek organov, določenih v drugem odstavku tega člena.

Teza 293

Sprememba ali dopolnitev statuta je sprejet, če je zanjo glasovala večina delegatov vsakega zbora občinske skupščine. Sprememba statuta stopi v veljavo osmi dan po objavi v uradnem glasilu občine.